

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 301

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XII METAI

J. NARŪNĖ

GABRIELĖ PETKEVIČAITĖ

(Iš P. Narutavičiaus atsiminimų)

Gimė 1861 m. kovo 18 d., Puziniškių dv., Smilgių par. Mirė 1943 m. birželio 14 d. Panevėžyje.

I.

Tai buvo tais laikais, kada mūsų lietuviškam jaunimui aukštasis mokslas buvo sunkiai prieinamas — ir dėl caristinės rusų valdžios suvaržymų ir iš viso dėl lietuvių sunkios materialės būklės. Tačiau mūsų pažangusis jaunimas veržė veržėsi į universitetus, dažnai neturėdamas jokios paramos nė lėšų pragyvenimui. Tarp jų toks buvo ir P. Narutavičius. Labai biednas studentas, beieškąs iš kur stipendiją gauti, Vilniuje susipažino jis su Gabriele Petkevičaitė. Ji buvo tada faktiška "Lietuvos Žinių" redaktorė (oficiali — F. Bortkevičienė). G. Petkevičaitė turėjo savo butą dideliuose namuose (Koževennyj pereulok), kurių apačioje buvo "Vilties" redakcija (su A. Smetona redaktorium).

Kad būtų galima suvesti galus su galais, G. P. nuomodavo kambarius ir duodavo pietus. Pasitaikė laisvas kambarys, ir P. N. buvo priimtas "ant kvateros". Ten jam buvo gera: buvo socialiai maitinamas, o kai nebeturėdavo pinigų apsimokėti, tai geroji panelė palaukdavo.

Petkevičaitė — auklėtoja

G. Petkevičaitė turėjo didelių pedagoginių gabumų. Ji buvo pavyzdinga vaikų auklėtoja. Visą gyvenimą turėjo pas save ne tik giminių, bet ir svetimų vaikų, laikinai ar visam laikui priglaustų po jos šiltu motinišku sparnu. Tuokart pas ją augo Jasius, raišas vaikas, tikrojo brolio sūnus, ir kitas — tikras našlaitis Antanukas, kurio abudu tėvai buvo pasimirę nuo džiūvos. Gabrielė, pasiėmusi tuos vaikus iš Puziniškio, atsivežė į Vilnių juos mokslinti.

Atsiradęs jaunas studentas P. N. su panelės "pupiliais" žaisdavo, pasakas jiems sakydavo. Pamilo vaikai savo naująjį draugą ir stačiai jo nepaleisdavo. Pastebėjusi vaikų prisirišimą, Petkevičaitė pakvietė Narutavičių mokytojauti. Vasarai atėjus parsivežė jį į Puziniškį.

Puziniškyje

Puziniškis — tai Gabrielės motinos pasoga. Ji mirė jauna, palikusi vyriausiąją dukrelę Gabrielę ir tris jaunesniuosius sūnus.

Aplink dvarą — dideli miškai ir durpynai. Tačiau gyvenamasai namas aukštelesnėje vietoje, paties Dr. Petkevičiaus pastatytas. Visas dvaras, kaip ramybės sala, tartum atsirubežėjavusi nuo pasaulio; netoliese išsitiesęs vieškelis taip pat nesudrumsdavo jo ramumo: retai kada pasirodydavo vienas kitas pravažiuojantis vežimas...

Puziniškis — tai tikra poilsio vieta, tai neužmiršamas dvaras, kur viešpatavo nepaprastas ramumas. Tylu visur. Jokio triukšmo. Visi ramūs, patenkinti, bedirbdami savo darbą. Ten tikrai pailsėdavo nervai net iki tiek, kad atslinkdavo pamažėli miegas — vogčiomis, tyliai atslinkdavo ir neišvengiamai užlipdydavo akis... Dar ir dabar atsimenant Puziniškį pajunti malon-

Gabrielė Petkevičaitė

naus ramumo akimirka.

Tokioje tyloje gyveno vasaras Gabrielė Petkevičaitė ir kūrė savo kūrinius. Dažnai ji rašė gamtoje. Augo dideli ąžuolai Puziniškio laukuose. Po medžių buvo pievelių lopai. Tokioje žalioje aikštelėje, tarp linguančių ir ošiančių javų, kur žmogaus akys neįstengė matyti ir niekas niėniekas nekliudė, ten, po senu ąžuolu rašė Gabrielė. Ir kai būdavo namie pasigendama:

"Kur panela?" — sekdamo nesvyruojantis atsakymas:

"Tur būt, po ąžuolu rašo".

Niekas neidavo jos šaukti arba ieškoti tenai. Niekam nebuvo malonu sutrukdyti jos rašymą, pertraukti mintis. Taip ištisomis valandomis išbūdavo atsiskyrusi, viena su savo išgyvenimais, juos užfiksuodama popieriuje.

II.

GABRIELĖS JAUNYSTĖ

Gabrielė ir tėvas

Gabrielė baigė vokiečių gimnaziją Mintaujoje. Ji puikiai mokėjo vokiškai, pažinojo vokiečių klasikų, literatūrą. Baigusi mokslą, apsigyveno drauge su savo tėvu Joniškėlyje. Pačiame Joniškėlio miestelyje buvo Karpių dvaras su nepaprastai gražiu parku. Tai buvo labai turtingi dvarininkai, ir jų pastangomis buvo organizuota Joniškėlio žemės ūkio mokykla. Šitos mokyklos gydytojas ir buvo Dr. Petkevičius.

Jis atsidėjęs gydė ne tik mokinius, bet ir dvaro darbininkus. Būdamas labai demokratiškas, jis su visa meile atsiduodavo biednuomenės gydymui, nesigailėdamas savo vargo. Iš viso, Dr. Petkevičius buvo humaniškas žmogus ir didelis Lietuvos patriotas. Jis draugavo su savo kolega Dr. Meru, kuris buvo labai doras ir, be to, geras specialistas gydytojas. Vėliau ir G. Pet-

kevičaitė palaikydavo ryšius su Dr. Meru ir jo šeima Panevėžyje.

Su didele pagarba atsiliepdavo rašytoja apie savo tėvą. Jis turėjo neabejotinos įtakos G. Petkevičaitėi. Daugiausia kaip geras pedagogas. Jaunai Gabrielei imponuodavo jo ramūs įtikinimai. Jos klausimą visapusiškai nušviesdavo, nuodugnai išgvildendavo, kad ji pati galėtų suprasti ir pajusti savo klaidas.

Daktaras nenorėjo, kad jaunutė jo duklė išvažiuotų studijuoti į universitetą: likęs našlys su pulku vaikų, norėjo, kad Gabrielė paliktų namie. Ji ir paliko, nors ir labai norėjo aukštojo mokslo siekti. Pasiėmusi iš tėvo jo pedagoginį taktą, ji augino ir auklėjo jaunesnius broliukus, kaip tikra motina. Jie jos klausydavo, ją gerbdavo. Šeimininkavo kaip mokėjo jaunutė pasišventėlė. Ir nuostabu: sunkios pareigos, uždėtos ant mergaitės pečių, ne tik neatgrasė jos nuo vaikų auklėjimo darbo, bet anaipatol, — ji, motiniška meile spindinti, visuomet turėjo savo globoje svetimų vaikų, kuriems atiduodavo savo širdį ir labai kuklaus biudžeto išteklius.

Į jos ne taip jau didelį dvarą atvažiuodavo vasaros atostogų biednesni studentai ir šiaip lietuviai su šeimomis sveikatai pataisyti; visiems užtekdamo vietos svetingame Puziniškyje. Čia rasdavo saugią prieglaudą ir priešcaristinę, nelegali literatūrą: senų medžių kelmai slėpė draudžiamą tada spaudą.

Gabrielės pirmoji meilė

Joniškėlyje gyvendama, Gabrielė susipažino su jaunuoju Karpiu. Jie suidraugavo. Abudu skaitė rūmų bibliotekos lenkų beletristiką. Petkevičaitė gerai pažinojo lenkų rašytojus ir literatūrą. Didžiulis pasakiškai gražus parkas buvo jų dažnų pasivaikščiųjų vieta.

(Taša 2-jo nr.)

G. PETKEVIČAITĖ

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

Gabrielė tada buvo visai sveika ir labai graži mergaitė. Jų pažintis darėsi glaudesnė ir didelė, graži, visai platoniška meilė ištiesė savo galingus sparnus...

Vieną dieną Karpis paprašė jos rankos. Tačiau Gabrielė neskubėjo prie moterystės sakramento. Ji atidėjo tą klausimą ir išvažiavo į Varšuvos trumpalaikius bitininkystės kursus, dėl kurių ir tėvas nieko neturėjo prieš. Atrodo, kad vėliau G. P. lankė pedagoginius kursus. O Karpis laukė jos sugrįžtančios. Tų laikų judviejų susirašinėjimas — laiškai, reikia manyti, buvo gražūs.

Kursus pabaigusi, Gabrielė sugrįžo į Joniškėlį, bet su ištekejimu vis dalsė. Staiga vieną kartą buvo pastebėta, kad jos nugar-kaulis linkstas... Tėvas suprato, kad tai rimtas dalykas, reikalaujantis ilgesnio gydymo, geros priežiūros. Buvo aiški kaulų tuberkuliozė.

— Niekur neisi. Niekur tavęs neleisiu. Liksi namie, — trumpai jis pasakė.

Nuliūdo Gabrielė. Dar liūdnesnis buvo jaunųjų išsiskyrimas. Atsisveikinant ji jam tvirtai pareiškė:

— Myliu tave, bet tavo žmona negaliu būti. Tu turi vesti kitą, sveiką moterį.

Drauge su tėvu ji išvažiavo į Puziniškį. Čia ji atsidavė rašymui.

Ir vėl Puziniškyje

Senas daktaras Petkevičius gydė apylin- kės žmones, nieko iš jų neimdamas. Stropiai sekė Gabrielės sveikatą ir džiaugėsi, kad ji rašo. Dvaro ūkį tvarkė jo sūnus, vos galus su galais suvesdamas. Po tėvo mirties (1907 m.) ūkis duodavo labai mažai pajamų. Petkevičaitė samdė kitus, svetimus ūkvedžius, o brolio vaikus pati auklėjo ir mokė.

Pirmojo Pasaulinio karo metu vokiečių okupacijos atstovai atsilankydavo į Puziniškį. Maloniai nustebinti Petkevičaitės geru kalbos mokėjimu, jie ilgą valandą kalbėdavosi su ja, reikšdami gilią pagarbą, kaip rašytojai ir rafinuotai inteligentei. Panaudodama ryšius, Petkevičaitė daug padėdavo savo žmonėms, užstodama juos prieš okupantus. Karo metu ji pati net gydė juos, kai nebuvo nė vaistų, nė medikų pagalbos.

Karui baigiantis, Lietuvoje atsirado „plienčikai“. Jie eidavo po kaimus, plėšdavo, užmušinėdavo, degindavo. Kartą ginkluotų vyrų gauja atėjo į Puziniškį, norėdami nužudyti Petkevičaitę. Tačiau ji spėjo išbėgti pro užpakalines virtuvės duris į sodą. Tamsioje ji, pasislėpusi krūme, pralaukė kol „svečiai“ visi sugūžėjo į vidų, jos ieškodami. Tada ji greit įbėgo į daržinę, kur buvo sudėtas šienas. Pro sienų plyšius ji matė, kaip užpuolikai buvo apšvieta savo batarėkomis visus namus, viską išversdami jo išieškant. Tačiau neatradę, keikdamiesi, grasindami tarnaitėms, išėjo. Kai vėl aptemto ramiuose, G. P. suprato, kad plėšikai buvo palikę namus. Tačiau ji nesi- ryžo grįžti į savo miegamąjį. Atradusi ją daržinėje, tarnaitė aprūpino šiltais drabužiais ir maistu.

Dvaro šeimininkė ir virėja buvo kuri laiką rašytoja Žymantienė-Zemaitė. Atitrūkdama nuo savo darbų, ji taip pat rašė, bet tai buvo tik laimingos akimirkos. Daugiausia laiko atimdavo jos tiesioginės šeimininkavimo pareigos, kuriomis ji buvo apsikrovusi.

Vyresnysis Gabrielės brolis buvo gabus inžinierius, baigęs mokslus, rodosi, Petrapilyje. Tai buvo šviesi asmenybė, humaniškas žmogus, pasekęs savo tėvą. Tačiau jis jaunas būdamas mirė.

Antrasis brolis buvo ekonomistas. Dirbo rusų valstybiniame banke Petrapilyje. Buvo vedęs, bevaikis.

Trečias brolis buvo ūkininkas Puziniškyje. Tai jo vaikus Gabrielė pati augino ir mokslus leido. Vėliau jo žmona per teis-

A. S. PUŠKINAS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mickevičiaus
Sviesiam Prisiminimui

(Tęsinys)

AŠTUNTOJI DALIS

*Fare thee well, and if for ever
Still for ever fare thee well.*

Byron.

*Lik sveikas ir, jei visam laikui,
lik sveikas visam laikui.*

Baironas.

mą iškovojo sau ir savo vaikams įpėdiny- tės teises ir atėmė iš Gabrielės Petkevičaitės Puziniškių dvarą. Skaudžiai pergyveno savo ištrėmimą iš gimtinės Petkevičaitė. Daug širdgėlos ir nervų atsiėjo tėvų lizdo išdraskymas. Daugiau ji nebebuvo nuvykusi į Puziniškį...

III.

GABRIELĖS SENATVĖ

Senatvėje rašytoja gyveno Kaune ir Panevėžyje. Kaune buvo tuo laiku, kai ją išrinko Steigiamojo Seimo atstove. Ji buvo pati vyriausia amžiumi ir jai teko garbė atidaryti Pirmąjį Lietuvos Steigiamąjį Seimą.

Vėliau ji, kaip auklėtoja-idealistė, buvo paskirta į Panevėžio gimnaziją direktorės pareigoms. Vasaros atostogas ji praleisdavo Berčiūnų kurorte, už Panevėžio miesto ribų.

Berčiūnuose

Ten, pušynėlyje, sutikdavau Petkevičaitę. Ji gyveno savo augintinio Antano K. vasarnamyje tarp jaunų pušelių. Ten ji atgydavo, šiek tiek pasitaisydavo, įgaudavo energijos dirbti ir toliau rašyti. Tuo laiku ji rašė savo atsiminimus apie Pirmojo Pasaulinio karo laikus Lietuvoje.

— Sunku man judėti, — skųsdavosi man. — Einu ir netenku lygsvaros. Svirstu, griūvu...

Ji vis pasiremdavo lazdele, bet kartais neatlaikydavo nė lazdelės. Ji eidavo dažniausiai Marytės, savo ištikimos tarnaitės, lydimą, arba savo kaimynų.

Paskutinės dienos

Vėliau ir Berčiūnų nebesiekdavo Petkevičaitė.

— Nebepajėgiu kraustytis ir gabentis, — liūdnei šypsojosi. Apsigyvenusi tarp sodų ir medelių Smėlynėje (Panevėžio miesto daly), ten turėjo nedidelį butuką ir gyveno iš pensijos su savo Maryte. Turėjo valgomame kambaryje jaukų kampelį prie didelio lango, kur stovėjo rašomasis stalas su jos raštais.

Ji buvo vieniša. Tik ypatingomis progomis ją aplankydavo seni draugai. Net iš Kauno atvažiuodavo senoji K. Jablonskienė (Rygiškių Jono žmona), M. Mašiotienė (rašytojo P. Mašiotio žmona), atveždamos jos gimimo dienas lauktuvių. Ji širdingai džiaugdavosi. Tai buvo jos — senutės Petkevičaitės — tikros šventės.

Ji pasakojo, kaip dažnai ją apimanti baimė.

— Būtų gerai, kad koks vyras gyventų bute...

Neužilgo ji nustojo atminties, nebeatpažino savo draugų nė artimųjų. Sunkų įspūdį darė. Rašyti, žinoma, nebegalėjo. Liko tik fiziologinis gyvenimas iš tos šviesios, didelės asmenybės ir gabios rašytojos...

Taip pamažu geso jos dienos. 1943 m. mirė Gabrielė Petkevičaitė, sulaukusi 82 metus amžiaus. Didžioji Lietuvos rašytoja iškilmingai buvo palaidota Panevėžio kapinėse.

I

Laikais, kai soduose Licejaus
Pražysti skaisčiai aš tikėjau,
Skaityti mėgau Apulejų,
Tik Cicerono negalėjau.
Laikais, kai slėnio gilumoje,
Beklykiant gulbėms tolimoje,
Ties veidrodiniais vandenim
Bendrauti ėmė su manim
Mūza baikščioji. Mokslo cėlėj,
Pradėjęs lyros abėcėlė,
Kūrybos keldavau puotas,
Kedendavau minčių putas,
Senovę garsią dainavau,
Širdies sapnus surakinau.

II

Sutiko šypsniais ją minia;
Sėkmė nudžiugino mane.
Net pats Deržavinas pagyrė,
Po to anapus nusiyrė.

III

Ir tapo menas mano credo.
Žiūriu, jausmai sriautais jau rieda.
Minios jais alkį malšinau,
Kai ėmė ji, mūza, dažniau,
Lyg mielas svečias, dalyvauti
Šauniam gaujos jaunuolių raute,
Mūs' ginčuos', išdaigos', net virto
Nakties sargybų pabaisa.
Ji, lyg bachietė, glostė girtą,
Dainavo, šokdavo basa.
Man buvo gera ir džiugu
Gerėtis ją tarp draugų,
Jos jautria kalba, grožiu mostų,
Nurimus užesiui ir tostam.

IV

Kai imdavę draugai pabost,
Apleisdavau... Ji iš paskos
Ir linksmino visos' kelionės',
Nelaimėję, sielvartuos', karionės'
Ir tęsė pasakų kerus.
Juk Kaukaze, uolynų sienos',
Lyg Leonorą mėnesienoj,
Lėkdino žirgas mus eiklus
Per tarpeklius... Meni, Tauridės
Pakrantėj, mūza, kaip kvietei
Klausytis balso Nereidės
Miglotą naktį, kai šurpiai
Bangų malūnų girtos kurtino,
Ir kaip Aukščiausio baimė purtino.

V

Ji sostinę pamiršta tuoj,
Jos triukšmą ir puotas šaunias.
Dabar Moldavijoje liūdnoj
Klajoklių lanko stovyklas.
Tarp jų laukinė pasidarė,
Veidu juodukė, rankos vario,
Dievų kalbos išsižadėjo,
Keista šnektą susižavėjo
Ir dykumų laisva daina,
Lig skausmo ilgesio pilna.
Vėl keičias vaizdas. Ji nūnai
Panelė apskrities grakščiai
Per sodną žengia vis liūdna,
Prancūzų knyga nešina.

VI

Tiesiu dar kartą ranką jai,
Didikų pokylin vedu.
Laukinį grožį jos stebiu
Pavydulingai, droviai, kai,
Prasmukus tarp aristokratų,
Kariškių frantų, diplomatų
Ir damų išdidžių ji tupia
Ir gėrįsi puošėivų grupėm,
Čekėjimu kalbų, šilkų,
Svečių sulėtintu žvilgsniu
Ties šeimininke jaunute,
Sutinkančia jos šypsena,
Ir vyrais, primenant kregždes,
Lyg rėmais, supančiais damas.

(Tąsa 3-čiame psl.)

PETRAS ŠIRVOKAS

Nauja Juozo Švaisto knyga

230 psl įdomiausių lietuviškų nuotykių.

NAUJIENAS, 1739 S. Halsted St.
CHICAGO 8, ILLINOIS

C. MIŁOSZ'O POEZIJOS VERTIMO PROGA

Pagrindinė mūsų laikų poezijos blogybė yra ta, kad jos negalima suprasti be komentarų. Antai, žinomąjį Eliot'o "Waistland'o" poemą spausdinant, paprastai pridama prie jos beveik tiek pat paaiškinamųjų eilučių, kiek jų turi pats tekstas. Poezijos rinkiniai dažnai aprūpinami sieksinėmis įžangomis, kurios turi papildyti poeto kūrinuose skaitytojui neįžiūrimą minties ir galvojimo vientisumą.

Paprastumas ir aiškumas, — savybės, kurios lydėjo nemirštamą graikų poeziją, kurios buvo būdingos didžiosioms viduramžių italų ir prancūzų poezijoms, kurios visais laikais charakterizavo liaudies kūrybą, šiandieniniams poetams yra svetimos. Norint suprasti už geležinės uždangos išleidžiamus poezijos kūrinius, reikia pirmiau pažinti komunizmo indoktrinuotų poetų mąstyseną, norint suprasti Vakarų poeziją, reikia būti savotišku šaradų specialistu. Ir viena ir kita poezijos daugiau ar mažiau pavirsta filosofijomis.

Czesław Miłosz'o "Epochos samoningumo poezija", kurią į lietuvių kalbą išvertė Juozas Kėkštas ir kurios rinkinį išleido "Literatūros lankai", neabejotinai priklauso šiai poezijos rūšiai.

Egzistencinė Vakarų filosofija pati savaime nėra filosofija, įrodinėjančia būties absurdiškumą. Bet ji davė progos iškilti vadinamajam "absurdo pajutimui", daugiausia pasireiškusiam žodinėje kūryboje. Ta prasme C. Miłoszo poezija yra gimininga vakarietiškejai.

Rinkinio užsklandoje Alfonsas Nyka-Niliūnas rašo: "Mes esame gyventojai to paties miesto (Europos), už kurio sienų tebestovi barbarai. Ir mums, jo gyventojams, visoje egzistencijos nuogybėje tebestovi klausimas: kada jie įžengs į miestą ir kada mes ir mūsų kultūra virsime legenda". Pats autorius apie save įžangoje sako: "Jei ryt turi įvykti pasaulio pabaiga, visvien reikia sodinti obelis — šiam dėsniui stengiausi būti ištikimas".

Katastrofizmas, absurdo pajutimas, politinis netikrumas yra didieji šių laikų ženklai, bet ar jie būtinai priklauso poezijos sričiai ir ar poetų besąlyginis angažamentas tiems ženkliams prisideda prie jų kūrybos didingumo, — tai kitas klausimas.

(Czesław Miłosz — "Epochos samoningumo poezija", Literatūros Lankų leidinys. Buenos Aires, 1955 m.; 92 psl., vertė ir redagavo Juozas Kėkštas. Viršelį projektavo K. Janulis. Įvadinį žodį parašė autorius. Užsklandą parašė Alfonsas Nyka-Niliūnas. Tiražas 300 egzempliorių).

IŠ "EPOCHOS SAMONINGUMO POEZIJOS" RINKINIO

CZESŁAW MIŁOSZ
LOPŠINĖ

Viršum kolonų, nuo kurių derva varvena,
krašte, kuriame šūviai kasdien blyksi,
šalia kareivių dainos apie žmogaus likimą
supas lopšys, kuriame vaikas verkia.

Supa, liūliuoja naująjį didvyrį
kvapai ugnies, išdeginti javai.
Pliukši pontonai, nakties paukštis trykšta.
Jau pra-žy-do rožių pumpurai.

Nedainuokit, vyrai, šios dainos —
pasakė leitenantas — nes per daug liūdna,
o mes vis iki juostos mirkstam vandeny.
Nenusigąskite, tai ne šrapneliai skraido

[dangumi,
tai tik mieguistų žvaigždžių lietūs krenta.

Mažyti mano, — šnabždu aš kūdikiui nuo
[armotų miglos
pražilusiam kaime — nori pasakos?

Tad buvo... buvo plati upė,
o upėje gyveno tokia keista žuvis.

U. ŽUKAUSKIENĖ — M. Šileikio tapyba

*Žuvis buvo plokščia, kaip vakaro mėnulis,
ji plaukiojo ir valgė vandens gėles,
kol prie vandens kažkas priėjo ir sušuko:
grįžk ir pa-bu-čiuo-ki kaip andai...*

*Žuvis nustebo, kas ją gali šaukti.
Bet gana šios pasakos, užmik, mažyti.
Aš kitą pasaką žinau. Buvo šalis,
augšti rugiai toje šaly šlamėjo,
rugiai šlamėjo irėjo per tą šalį traukiniai,
ties traukiniais skardeno sidabrinis vytu-
[rėlis...*

Toliau nemoku.

CZESŁAW MIŁOSZ SUSITIKIMAS

*Važiavome prieš rytą per užšalusius lau-
[kus,
raudonas sparnas kilo, dar naktis.*

*Staiga prieš mus prabėgo zuikis,
o vienas mūsų parodė jį ranka.*

*Tai buvo jau seniai. Šiandien nebegyvena
nei zuikis tas, nei tas, kurs jį parodė.*

*Meile mano, kur yra ir eina kur
rankos švitėjimas, bėgimo linija, grumsto
[šlamėjimas —
ne liūdnas klausiu, susimąstęs.*

CZESŁAW MIŁOSZ PORTRETAS IŠ XX AMŽIAUS PUŠĖS

*Prisidengęs broliškumo šypsena,
Niekinantis laikraščių skaitytojus, politi-
[nės dialektikos aukas,
Ištariantis žodį demokratija su primerk-
[tom akim,*

*Neapkenčiantis fiziologinių žmogaus links-
[mybių,
Prisimenantis tuos, kurie ėdė, gėrė ir my-
[lėjosi ir kuriems tuoj pat buvo pjauna-
[mos gerklės,*

*Užgiriantis dancingus ir sodų vakarus kaip
[maistą viešam rūstumui,
Šaukiantis: kultūra ir menas, o mąstantis
[cirko žaidimus,*

*Mirtinai nuobodžiaujantis,
Sapne arba narkozėj šnabždantis: Dieve,
[Dieve.*

*Lygina save su romėnu, kuriame Mitros
[kultas jungiasi su Jėzaus kultu.
Seni tikėjimai jame neišgeso. Kartais ma-
[no, jog jį valdo demonai.*

EUGENIJUS ONEGINAS

(Atkelta iš 2-ro psl.)

VII

Kaip seka ji iš padilbų.
Jai olegarchiškų kalbų
Patinka perdėtas rimtumas,
Dvelkias šalčiu jų išdidumas
Ir amžių, rangų mišinys.
Bet kas ten stovi, lyg našlys,
Rinktinėj toj minioj tylus.
Atrodo, svetimas jai bus.
Jam šmėklom rodo tas bitynas.
Kas veidą jo vagoja?.. Splinas,
Nusivylimas?.. Kas toksai?
Nejau Oneginas?.. Tikrai.
Bet kam čionai jį nelabasis
Ištūmė, spėki, gerbiamasis.

VIII

Nurimo jis ar ligi šiolei
Tebevaidina vis keistuolį?..
Kokiu, spėliokit, grįžo jis?..
Kokiu parodys ateitis?..
Kas jis, sakykite, Melmotas,
Kosmopolitas, patriotas,
Tartiufas, kvakeris, Haroldas,
Naujoviškumų koks heroldas?
Ar žmogysta šiaip patraukli,
Kaip jūs, kaip aš ir kaip visi?..
Bet patarimo paklausykit —
Senų madų nesivaikykit.
Gana jis kvailino. "— Nejau
Jo nepažįstat dar?.." "— Pusiau".

IX

Ar esame tikrai tvarkoje?..
Kodėl žiauriai taip jį siojam?..
Nejau todėl, kad, tarsi domino
Intriguojas mus baliuj, domina
Vien tai, kas įžeidžia ar juokina
Neatsargumą karštų sielų,
Savimųjų menkystės gėlą,
Kas protą su nelaisve tuokina.
Nejau todėl, kad mes veiksmis
Šnektas laikyti linkę esam,
Kvailybė gelia kad piktai.
Kad pasipūtėliai tik lesa
Kivirčius vien; kad su menkyste
Mes mėgstam būti giminystėj.

X

Laimingas, kas laiku prinoko
Ir peranksti kas nenuvyto;
Kas būtų, tarsi šaltą rytą,
Sutikti atkakliai išmoko.
Kas jaunas suktas frantas buvo,
Kam protas nuo sapnų nedžiuvo.
Paūžęs kas apsipačiavo
Ir priedo riebių kraitį gavo.
Kas penkiasdešimts nepapeikęs
Skolas gražinęs lig kapeikos.
Šis laipsnių, turto susilaukė,
Garbės net galvai žilaplaukei
Ir kas girdėt visad paprato:
"Asmuo NN puikus kaip reta".

XI

Bet liūdna pamanyti buvo,
Kad veltui mūs' jaunystė žuvo,
Kad ją prigaudavom ne syki,
Kad mėgo ji tapat taisyti.
Ir kad gležniausi mūs' troškimai,
Ir kad švenčiausi mūs' siekimai
Supūdavę negailestingai,
Lyg lapai rudenį lietingą.
O, kaip koku įsivaizduoti
Vien puotų nuobodžių rikiuotę,
Matyt gyvenime vien našta
Ir plaukt dumbliu nematant krašto,
Ar ant minios nutrinto tako
Dust nuomonių, aistrų kloakoj.
(Bus daugiau)

Plaka praeitį ir bijo, kad ją užplakęs ne-
[turės kur galvos priglausti.
Norai žaidžia kortom ir šachmatais, kad
[savo paslapčių neišduotų.
Ranką padėjo ant Markso raštų, bet namie
[skaito Evangeliją.
Ironiškai stebi procesiją, išeinančią iš su-
[griautos bažnyčios.
Jo fonas miesto griuvėsiai arklienos spal-
[vos.
Rankose laiko prisiminimą fašisto, kritusio
[per sukilimą.

NEPAMIRŠO

A. Venclovos 50 metų sukaktuvių minėjimas Vilniuje. — Kas jį pagerbė. — Ką pasakė. — Jo gyvenimo bruožai ir jo kūrybos vingiai.

Savi, dar lietuviškai nepamiršę kalbėti, prisiplakėliai, per 24 valandas išvirtę į komunistus, nepamiršo paminėti 50 metų sulaukusį, Stalino premija pateptą rašytoją, poetą Antaną Venclovą. Sausio 7 d. Vilniuje į tą jo pagerbimą atėjo beveik visa lietuviškoji komunistų viršūnė. Betgi maskvinių komunistų beveik nebuvo. Tie "vyresniojo brolio" atstovai per daug išdidūs ir nelanko minėjimų savo išnaudojamos kolonijos pasižymėjusių vyrų.

Daugiausia prišnekėjo Liet. komunistų p-jos c. k-to sekretorius, Vytauto D. un-to auklėtinis Niunka.

Apie A. Venclovos veikimą, jo kūrybą ir gyvenimą straipsnį parašė vienas jaunųjų — Vytautas Kubilius. Sukaktuvinką būtina paliaupsinti, juk komunistų laktose jis ne eilinis peniūkšlis, bet rašytojas, poetas, premijuotas, ne vien tik komunistų veikėjas, bet jų partijos narys, Maskvos patikėtinis. Ne bet kam leidžiama išvykti, kad ir į tokius "užsienius": Lenkiją, Čekoslovakiją, Vengriją, rytų Vokietiją, Kiniją ir net Švediją. Ten buvo jis ir... nepasiliko, grįžo atgal, tai jau ir yra vienas didžiųjų nuopelnų! O tokių okupuotoj Lietuvoj Maskvos patikėtų vyrų kaip A. Venclova, lietuvių tarpe vos keli.

Apie A. Venclovos nuopelnus taip pat straipsnį parašė ne bet kas, bet akademikas, universiteto dėstytojas K. Korsakas. Abudu seni bičiuliai; praeity ir ne taip tolimoj praeity, lietuviškųjų komunistų užsieny leisto lietuvių kalba spaudoj socialfašistais išvadinti, buržuazijos pataikūnais praminti. Na, vienų ir kitų jau pamiršti laikai.

A. Venclova gimė 1905 m. sausio 7 d. Kalvarijos apskrity ūkininko šeimoj. Jis gimnazijos mokslus ėjo Marijampolėj. 1925 m. jis pradėjo studijuoti Lietuvos un-te humanitariniame fakultete. Eilėraščius A. Venclova pradėjo rašyti dar būdamas gimnazijoje. Jo eilėraščių pirmas rinkinys pasirodė 1926 m.

Kai P. Cvirka, Br. Raila pasirodė su "Trečiuoju Frontu", tai A. Venclova, J. Šimkus, vėliau ir Salomėja Neris pradėjo tame žurnale bendradarbiauti. Buvo lyg ir sudaryta tarp komunistuojančių, saloninių "komunistų" ir "šiaudinių revoliucionierių" koalicija. Deja, komunistus pasmerkta.

1936 m. be kitų Lietuvoje 10 premijuotų rašytojų buvo ir "smarkusis" Petras Cvirka. Be šviet. min-jos, premijas tada skyrė tokios "kapitalistinės" knygų leidimo bendrovės, kaip Spindulys, Sakalas, Spaudos fondas. Ta proga literatūros, politikos ir visuomenės mok-

slų mėnesinis darbininkų žurnalas, komunistų Maskvoj leistas, "Priekalas" 1937 m. Nr. 4 rašė:

"Premijuotieji kūriniai, kaip ir visa kita pastaraisiais laikais, pasirodantys lietuvių dailioji literatūra, žinoma, yra buržuazinės ideologijos pataikūniai".

V. Kubilius pasistengė "Trečiojo Fronto" redaktorių padaryti net patį A. Venclovą. Matyt, jaunuolis Vyt. Kubilius nežinojo, kad lietuviškų komunistų tas žurnalas buvo pavadintas socialfašistų, buržuazinės ideologijos pataikūnu. O gal dabar Trečiajam Frontui tas "prakeikimas" nuimtas ar pamirštas, kaip pamiršta ir A. Venclovos, K. Korsako, J. Šimkaus ir kitų praeitis. Iš tikrųjų, A. Venclova to žurnalo redaktorių nebuvo.

V. Kubilius stengėsi įkalbėti, kad A. Venclova buvo susiartinęs su darbininkais. Tie visi A. Venclovos bendraminčiai kaip ir J. Šimkus, P. Cvirka ir kiti panašūs išpuikėliai į darbininkų gretas nėjo, su darbininkais jokių reikalų jie neturėjo. Tik dabar, propagandos reikalui, jie kartu su darbininkais nufotografuojami, jų tie paveikslai laikraščiuose spausdinami, saldžiai rašoma, kad štai tik Sovietijoje žymieji rašytojai su darbininkais bendrauja, su jais suseina dailiosios raštijos klausimais pasikalbėti.

Anuomet Kaune veikė socialdemokratinio darbininkų jaunimo sporto klubas "Viltis". Nors ir A. Kubilius įtikinėja, kad tame klube A. Venclova yra buvęs, deja, jo ten niekas nematė. Tiesa, iš "Trečiojo Fronto" pastogės "smarkieji komunistai" ir "didieji revoliucionieriai" kartą sugužėjo į to klubo narių susirinkimą. Gerokai ten patriukšmavo ir... įvykdė be kraujo "revoliuciją" — pašalino iš valdybos jaunuolius socialdemokratų... Šito "didelio" komunistų laimėjimo iki šiol jie negali pamiršti.

A. Venclova buvo Lietuvos Nepriklausomybės metais našus rašytojas. Jis daug eilėraščių ir apysakų parašė. 1936 m. išėjo jo didesnis kūrinys "Draugystė". 1939 m. buvo išleistas jo apysakų rinkinys "Naktys".

Visuose to meto jo raštuose nebuvo nieko tokio, kas jį galėtų gretinti su komunistiniu "realizmu". Rašė jis apie kaimo žmonių gyvenimą, jų vargus ir rūpesčius. Skriaudžiamuosius užjautė, o išnaudotojus smerkė. Lietuvą okupavus komunistams, jis nieko geresnio neparašė, nors ir daug rašė. Dabar jo kūryba vis labiau linko į komunistinę propagandą ir slinko greta komunistų partinės linijos.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

II pasaul. karo metu A. Venclova pabėgo Rusijon. Buvo paskirtas karo spaudos korespondentu. Vazinėjo pafrontėj, agituodamas kareivius nemesti karo fronto.

Kai, būvę Sovietijos draugai, vokiečiai naciai su savo pulkais priartėjo prie Maskvos ir beldėsi į jos vartus, bekrinkantieji maskviniai komunistai leido A. Venclovai ir kitiems iš Lietuvos pabėgusiems pažaisti lietuvišku patriotizmu, savo numylėta žeme ir tėvyne Lietuva. Tada maskviniams sunkiais metais, A. Venclova parašė eilėraščius "Mano karta". Tiems laikams tie eilėraščiai būdingi. Bent kai ką iš jų verta paminėti. Štai keli jų posmai:

Kada vaikai nērūpestingai žaidžia,

Mes matēm apkasus ir karo ugnį,

Girdėjom šiurpų mirštančių vaitojimą

Ir jautēm skausmą jų bedugnį.

Mes žaidėme skeveldromis granatų,

Vaidinom kareivius ir generolus,

Ir mūšius ruošdavom degėsiuos kaimo

Ties pakelēm išdegintų atolų.

Gaisrai užgeso. Vėl atžėlė laukas.

Remunių krūmai pridengė kapus.

Ir vėl pavasaris prikėlė žiedus,

Vėl tiesė saulėn žvilgančius lapus.

O mes išėjom iš gimtos pastogės

Ir mokslui atidarėme godžias akis.

Lyg augalas, mūs protas saulėn stiebės,

Ir tolin skverbėsi mintis laki.

Svajojome mes laisvę, tiesą, grožį,

Tyloje auditorijų, triukšme koridorijų.

Jaunystės įkarštyj ribų mes nežinojom

Ir nepažinom aukso vidurio.

Gyvenimas mums slapstas žiedas,

Ir jį nuskint mes veržėmės visi.

Dėl laisvės, grožio ir žmonijos laimės

Jokia kančia mums rodės nebaisi.

Vieni klajojo svetimuos kraštuose,

Kiti gi, nesulaukę laisvės ryto,

Supančioti, su užrištom akim į juodą kapo duobę krito.

Tada taip Ant. Venclova eiliuotai atpasakojo Lietuvos nepriklausomybės metus — be pykčio, pagiežos. Tada, dėl laisvės, grožio jam jokia kančia nebuvo baisi. Bent taip toli nuo savo šalies gyvendamas jis rašė.

Ir toliau jis nieko neįvardindamas sako:

...Ir, štai išaušo ilgai lauktas rytas

Tą dieną prasivėrė sunkūs vartai,

Ir kelias iš kalėjimų ir liogerių į laisvę atsidarė mano kartai.

Ir mes išėjome — gyventi ir kovoti,

Ir mes išėjome — kurti ir statyti,

O mūsų kovai, mūsų laisvei, draubui

(Tęsinys 5 psl.)

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
 (MOVING)
 BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
 Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
 3415 So. Lituanica Ave.
 CHICAGO, ILLINOIS
 Tel.: FRontier 6-1882

GRADINSKAS
 KRAUTUVĖ ir DIRBTUVĖ
 Televizija, radijas, fonografi, lempos, baterijos, antenos.
 J. G. TELEVISION CO.
 2512 WEST 47th STREET
 Tel.: FRontier 6-1998

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
 VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
 Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudą.
 6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
 Tel. GRovehill 6-7096

BALDU
PERKRAUSTYMAS
 iš arti ir toli
 NAUJAS SPECIALUS DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
 Pigus, sažiningas patarnavimas su pilna apdrauda.
R. SERENAS
 4546 SO. WOOD STREET
 Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

RAMUNĖS
 Švieži Ramunės žiedai, pusė svaro \$1.25; ramunių arba tą visada gerai gert. Liepos žiedai, pusė sv. \$1.25; liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų, šalčio ir inkstų ligų. Puplaiškio lapai, pusė sv. \$1.25; kartusis puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, škarbuto, geltligės, reumatizmo ir kirminų. Trejanka, 75 centai: trejanka nuo visokių vidurių piktybių. Prisiųsk \$4.00, tai gausi viską kas čia yra pasakyta.
ALEXANDER'S CO.
 414 BROADWAY
 So. Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
 ★
RADIJO VALANDA
 Iš Stoties W. G. E. S.
 1390 kilocycles
 Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
 Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandų vakaro.
 Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
 Tel.: HEmlock 4-2413
 7121 SO. ROCKWELL ST.
 Chicago 29, Illinois

help your
HEART FUND
 help your HEART

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Ribas kas gali nustatyti?

Mes Lietuvą mylėjome kaip
laime,

Ilgai svajotą nerimo naktim.

Ir mes kartojame: dabar tu
mano,

Tavęs man nieks jau, nieks ne-
beatims!

Taigi, tas ilgai lauktas "ry-
tas" buvo atneštas raudonojo
maro durtuvais, tankais ir Lie-
tuvos žmonėms primestas. Ir
buvo atidarytos kalėjimų du-
rys suimtiesiems ir teismų nu-
baustiems komunistams, ko-
kių iš viso tada iš kalėjimo iš-
ėjo daugiau kaip šimtas... Tarp
jų lietuvių nebuvo nė dešim-
ties ir tikrai su jais kartu ne-
buvo A. Venclovos. Bet Ant.
Venclova sako: "Mes išėjome
— gyventi ir kovoti". Jei kas
kovojo dėl to "išaušusio ryto",
bet tik ne A. Venclova.

A. Venclova eiliuodamas su-
šunka, kas gali "mūsų kovai,
mūsų laisvei, darbui ribas nu-
statyti"? Atsakymas labai trum-
putis: Dryžaakis čekistas, Azi-
jos dykumų klaikumose ugdy-
tas!

Jis ir jo sėburi jau gerą treč-
dalį Lietuvoj gyvenančios mū-
sų tautos sunaikino ir tūkstan-
čius dar laiko vergų stovyklose
ir kalėjimuose... Ir Lietuva,
kurią A. Venclova sakosi mylė-
jęs kaip laimę, iš jo atimta, gal
tiksliau — apvagiama. Nūdien,
A. Venclovos kūriniuose jau
nebesigirdi tokie žodžiai, kai
mūsų tauta, numylėta šalis Lie-
tuva, nes maskvinių vieton
Lietuvos įpiršta "plačioji Tė-
vynė". Lietuva gi virto provin-
cija, žiauriai okupanto išnau-
dojama kolonija. O vieton tau-
tos atsirado "sovietinė liau-
dis" ir... "vyresnysis brolis"
rusų tauta, o kiti, jei dar ne-
vadinami, tai greitai bus pa-
vadinti "inorodcais", kaip caro
okupacijos metais buvo vadi-
nami.

Pats A. Venclova nuėjęs ber-
nauti maskviniams gali di-
džiutis "vyresniojo brolio"
rusų tautos praeitimi, jos "di-
vyriais" kaip pirmuoju rusų
imperializmo ugdytoju caru
Ivanu Žiauriuoju, to imperia-
lizmo pirmuoju vykdytoju Pe-
tru I, Katre II, carų numylė-
tais generolais Kutuzovu, Su-
vorovu, Muravjovu ir kitais.
Ir tas "smarkusis revoliucio-
nierius" A. Venclova patenkin-
tas ir džiaugiasi Maskvos pe-
nimas.

Dar toliau tuose pačiuose
eilėraščiuose A. Venclova sako:
*Ir, štai, rami naktis birželio
Su žvaigždėm, žydingi padan-
gių sidabru,
Kada širdij tiek daug šviesos
ir laimės,
Kai žemėje taip giedra ir kai-
tru.*

*Ir ši naktis rami, kaip jaunas
sapnas,
Laukuos po darbo snaudė poil-
siu giliu,
Kada tamsus plėšikas užsimojo
Ant mūsų žemės kruvinu pei-
liu.
Ir krito mūs šalis, kaip krin-
ta gervė
Nuo šūvio netikėto, kraujuose
pasruvus.*

Sodybos skendo ugnyje ir dū-
muos,

Liepsnojo miestai, gatvės degė,
griuvo.

Lyg tremtiniai į tolimąją ša-
lį,

Kur aušta horizontai tolimi,
Mes bėgom iš žemės numylėtos
Po bombų, šūvių, kulku lietu-
mi.

Mes čia... jūs ten... už linijos
ugninės

Su rudenio lietum, žiemos snie-
gu giliu.

Gal būt, dėl to tave, gimtoji že-
mė,

Ir jus, draugai, taip skaudžiai
aš myliu.

Isiskaičius kas čia buvo pa-
rašyta ir ilgai giliau nepagal-
vojus, galėtum pamanyti, kad
tas plėšikas, kuris puolė kru-
vinu peiliu ant mūsų žemės,
buvo ne kas kitas, o iš rytų at-
plūdęs "raudonasis maras"
— "vyresnysis brolis" su savo
pulkais.

Deja, tos eilės rašytos A.
Venclovos. Jis kalba apie vo-
kiečius. Ir... Antanas Venclova,
Lietuvoj gimęs, augęs, bren-
dęs, jos nepriklausomybės me-
tais mokyklose auklėtas, ugdy-
tas ir pamokytas, visai pamir-
šta ką rašo. Jis sako bėgęs "į
tolimą šalį", kur aušta tolimi
horizontai ir "palikęs numylė-
tą žemę". Šitaip sakydamas jis
skaudžiai nusikalto partinei
linijai! Nors ir Lietuvos komu-
nistams dabar "Rosija, matuš-
ka moja" tikroji ir "plačioji
Tėvynė", o Lietuva, numylėta
žemė tik gimtinė, provincija,
rusais kolonizuojamas kampe-
lis... Prisiminkim, kad eilėraš-
čius A. Venclova rašė 1941 m.
pabaigoj, kada Stalino saulės
spirginama "plačioji Tėvynė"
pergyveno didelius sunkumus
ir jai būtinai buvo reikalingas
nors ir dirbtinis pavergtų tau-
tų patriotizmas.

O kai kartu su okupantais
A. Venclova grįžo pas tuos, ku-
riuos anot jo: "Ir jus draugai,
taip skaudžiai myliu", tada jis
jau negirdėjo savos kartos, sa-
vo tautos vaitojimų, kai jos sū-
nūs ir dukros "stribų" buvo
kišami po žeme. Be pasigailė-
jimo ir žiauriausiomis priemo-
nėmis buvo naikinami tikrai
tie, kurie ne tik svajojo apie
laisvę, bet ją gynė ginklu. Lie-
tuvos jaunimas stojo į nelygią
kovą su pranašesniu priešu.
Nepabūgo! Daug jų žuvo, žu-
vo žinodami, kad mirusiųjų
kapai neduos priešui ramybės.

Ir čia galime pakartoti A.
Venclovos to eilėraščio paskū-
tinį posmą:

*Ir aš tikiu: ateis diena lauk-
toji...
Tėvynė sodais snigs, ir girios
vėl žaliuos.
Seni draugai brangios gimtinės
laimėi
Didžiam darbui vėl rankas pa-
duos.
Užlyginsim kapus ir juos
žiedais papuošim,
Žaizdas aprišim ir nuplausim
kraują.
Vėl eisim kurt gyvenimą iš
naujo.*

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

Numiršta žmonės, ir žiedai
nuvysta,

Ir vis retėja mūs draugų karta,
Tačiau žydės per amžius mūsų

žemė,
Ir amžinai gyva bus mūs tau-
ta!

Galima tautai primesti vi-
daus santvarką, ją galima pa-
vergti, retinti, naikinti, bet tau-
ta, kuri turi ilgų metų kovų
patyrimą dėl laisvės ir nepri-
klausomybės, tauta su tauriais
savo papročiais, su savita kul-
tūra, sąmoninga tauta, išliks
gyva ir ilgainiui ji atgaus pra-
rastą laisvę ir nepriklausomy-
bę.

A. Venclova grįžęs "į savo
numylėtą žemę", apkurto, ne-
primato, kad jo tauta norima
paversti mažučiu "vyresniojo
brolio" imperializmo užmačių
priedėliu. Jis nesupranta ar
nenori žinoti ir matyti, kad jo
tautos jaunimas įbrukamas į
svetimą kariuomenę ir ten mo-
komas pasidaryti savo tautos
"opričnikais", budeliais ar
naujuoju vardu vadinamais
"stribais".

Linkėtina A. Venclovai pra-
regėti, savo tautos tikrąjį bal-
są išgirsti ir išgirsti laiku. De-
ja, iš sniego košės neverda...

— Goodman Teatre kome-
dija "Mano trys angelai" vai-
dinama š.mėn. 3-4, 7-11 ir 14-
19 dienomis. Antradienį ir ket-
virtadienį pradžia 7:30 v.v. Ki-
tomis dienomis — 8:30 v.v. Va-
sario 16 d. — 2:00 v. popiet.

welcome
your
heart
fund
volunteer

TAVO ŠIRDIS SAKO:

Pavasari žavi tu mane gamtos atgimimu, vasarą—gėlių kva-
pumu, rudenį—vaisių skoningumu, o žiemą žavėk mane švie-
sos ir meilės lobiais, kuriuos duoda knygos.

\$13.00 VERTĖS KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00!!!

Tuoj kišk penkinukę į voką ir siusk, nes tokia proga pasitaiko
rečiau, nei urano klodų atradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli,
o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$2.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš pa-
rodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų.
316 psl., kaina \$3.00. Ilustruota.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies
rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi... 449 psl.,
kaina \$4.00. Ilustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako:
tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies
darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą.
652 psl., kietieji viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus
apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS

3325 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

**NEWARK'E ATIDARYTAS OFISAS
SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR**

Į UKRAINĄ, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITUS KRAŠTUS.

Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius,
medžiagas, vaistus ir t. t.

SIUNTINIAI IŠSIUNČIAMI 48 VALANDŲ BĖGYJE.

— Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. —

— Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaitių bėgyje. —

Siuntiniai, siunčiami oro paštu, pristatomi 7-10 dienų bėgyje.

Siuntėjas gauna asmeniškų gavėjo pakvitavimus.

VISI SIUNTINIAI SIUNČIAMSI SU JAU APMOKETU

MUITU, IR PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS.

SIŪSKITE SIUNTINIUS GIMINIEČJAMS!

Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Netoli Pensilvanijos geležkelio stoties Newark'e.

PACKAGE EXPRESS CO.

305 MARKET ST.
NEWARK, N. J.
Mtchell 2-2452

ŽEMAIČIŲ KLUBA

svetainė-taverna,

3159 So. Halsted Street

PERĖMĖ

MISS

SALLY RISKUS

(SALOMĖJA RISKUTĖ)

Kviečiami visi, o ypatingai
tautiečiai, atsilankyti.

Padėkime artimiesiems Lietuvoje ir Sibire

Priimamė žodžiu ir raštu pil-
nai apmokėtus medžiagų, avaly-
nės, maisto ir vaistų užsakymus,
parinktus iš katalogų, išvalome
ir persiunčiame vartotus drabu-
žius į Lietuvą, SSSR teritorijas
ir visą Europą. Turime didelį
patyrimą visame Amerikos že-
myne. Garantuojame 100%.

Siuntinius išsiunčiame kas-
dien. Lietuviškas ir sąžiningas
patarnavimas.

Dirbame 6 dienas savaitėje:
8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th Street

Chicago 23, Ill.

CRawford 7-2126

(Skelb.)

— Vokietijoje 683 lietuvių
džiovininkai laukia mūsų pagal-
bos. Aukokime jiems šio vajau-

Keleivio kalendorius

Jau kelinti metai kaip Keleivio kalendorius virto indėliu mūsų raštijon. Tokiu jis savo turiniu yra ir šiems metams išleistas. Nors jo beveik visas turinys mūsų ir kitų netoliną praeitį kratinėjantis, bet toji praeitis taip tampa susijusi su dabartimi, kad ją seki su dideliu smalsumu.

Štai prie J. Kaminsko įdomaus, vertingo straipsnio "Didysis Vilniaus seimas" Keleivio kalendoriaus redakcija šitaip yra išsitarusi:

"Tais metais žmonės ir Lietuvoje buvo sujude kovoti už savo teises ir už lietuvių tautos laisvę. Per eilę metų Lietuvos socialdemokratų partija kėlė žmonėse mintį, kad Lietuva gali gyventi be rusų valdovų, kad lietuvių tauta gali būti laisva ir pati save tvarkyti per demokratiškai rinktą Seimą Vilniuje".

Tūlas galėtų prikišti, kad tai tik pasigyrimas, bereikalingas sau nuopelnų įrašymas. Be tautos ir socialdemokratų nieko nebūtų galėję nuveikti. Tai tiesa, bet socialdemokratų tautoj glūdinčius jos troškimus, norus, sukaupę ryžtingumą per ilgus Rusijos imperijos okupacijos metus nujautę ir ėję kartu su savo tauta, ja pasitikėdami ir į ją atsiremami.

Nagi, pradedant 1883 m. Aušros pasirodymu, pasekime visų kitų spaudos draudimo metais leistus laikraščius ir slapta gabentus Lietuvon, ar ten užtiksim išryškintą mintį, kad Lietuva gali apsieiti be svetimų valdovų, kad jos gyventojai gali patys tvarkytis per demokratiškai rinktą seimą Vilniuje? Tik 1902 m. pradėtas leisti socialdemokratų Augustino Janulaičio redaguotas "Darbininkų balsas" beveik kiekviena numery kėlė ir aiškino savo skaitytojams mintį, kad būtina siekti nepriklausomos Lietuvos, jei norima bendrai gyvenimas padaryti geresniu. O Lietuvos socialdemokratų nuo jų 1893 m. pirmos užuomazgos jau ta mintį gyldeno, kėlė ir pagaliau įrašė pagrindiniu punktu savo partijos programon.

Pavartykime bent keletą "Darbininkų balso" numerių. Įsiskaitykime, kaip ten Lietuvos nepriklausomybės mintis buvo ryškinama. Štai 1902 m. "Darbininkų balso" Nr. 5, puslapy 5, pasakyta:

"Tegul tada kiekvienas susipraęs lietuvis - darbininkas, kurs mislyja apie pagerinimą savo ir draugų būvio atmena, kad svarbiausias jo darbas - tai nuversti caro jungą ir suverti liuosą Lietuvišką Demokratišką Respubliką, susijungusią su kaimyniškėmis tautomis".

1903 m. "Darbininkų balso" Nr. str. "Apie 1 gegužės" parašyta:

"Turime reikalauti neprigulmingos Lietuvos, susidėjusios laisvai su kitomis tautomis".

Tų pačių metų "Darbininkų

balso" Nr. 5 str. "Į vaiską stojant" primenama:

"Mums reikia Demokratiškos Lietuvos Respublikos, savistovės ir liuosos, nes tik tuokart savaip galėsime savo gyvenimą sutaisyti.

"Už tokią tėvynę prisiekim reikale kraują lieti; dėl jos keliaudami dirbim, namie - savus šviesdami, vaiske esant - kareiviams valdžios šungstes rodydami. Tad greitai ims tirti caro galybė".

1904 m. Rusų-Japonų karui prasidėjus "Darbininkų Balso" išvedžiojama, kad rusai turi karą prakišti ir turi Rusijoje prasidėti revoliucija. Str. "Kare" pusi. 35 pasakyta:

"Ne Maskoliams kalbėti apie kultūrą, mokslą, šviesą, kurią pas mus persekioja. Japonija šviesesnė, jei bent Maskoliją būtų galima pavadinti laukine, žvėrių kazokų apgyventa (juk Lietuvoj kitoniškų maskolių ir nematėme).

"Ne maskoliams girtis šviesa, laisve, nes kur jie pasirodo, tenai viskas naikinama, kas gero yra. Tą liudija mums Kražiai, spaudos uždraudimas, ištremtieji draugai, plakimas darbininkų rykštėmis, visoki Muravjovai-korikai, kurių turi daug.

"Kur apsistoja maskolių valdžios koja, ten žolelė nebežaliuoja"...

"Ir suprantama. Jeigu caro galybė bus sutrupinta, bus lengviau iškovoti sau tiesas, nes priešpaužė bus silpnėsi. Ir mūsų pridermė ne padėti valdžiai, bet griauti visur jos pamatus".

Tų pačių metų "Darbininkų balso" Nr. 3 dar giliau ryškinant Rusijoje revoliucijos galimumą str. "Kas tai yra demokratiška respublika ir kam ji reikalinga" pasisako, kas daryti, kai caro despotija bus nuversta:

"Todėl tai nuvertus carą, pirmiausias mūsų darbas bus įtaisyti demokratiškos respublikos Lietuvoj. Tuomet Lietuva susidės tik iš pavietų. O kad lengviau būtų gintis nuo atplūstančių vokiečių ir maskolių - susirišime su gudais ir latviais, ir gal arčiau susiešime su ukrainiečiais ir lenkais".

Taigi tos kelios paimtos ištraukos iš "Darbininkų balso" tilpusių straipsnių jau pasako, kaip socialdemokratų brandino Nepriklausomos Lietuvos mintį ir kokios Lietuvos jie siekė.

J. Kaminsko str. "Didysis Vilniaus seimas" dar labiau ir išsamiau paryškina, kiek Lietuvos kaimas ir darbininkai buvo pribrendę pradėti savarankiai nuo kitų nepriklausomai tvarkyti savo krašto visus reikalus.

Ten pat įdėti ir D. V. seime dalyvavusių vienbalsiai priimti nutarimai.

J. Kaminsko straipsnis veratas Lietuvos istorijos lapo.

J. Stripeikis visai laiku str. "Kolonijos seniau ir dabar" nušviečia, kokių praeity būta kolonijų, kas jas tvarkė ir kaip

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

jos buvo tvarkomos. Nepamiršo jis priminti komunistinės Rusijos imperijos ir Kinijos vedamą kolonijų politiką.

J. D. str. "Suezo kanalas" paliečia labai jautrią kolonijų politikos vietą. Tą vietą, kuri ateities kare, kaip ir pereituose karuose, turės didelę reikšmę.

Antanas Zagonis str. "Birželio dienos Akadijoje" atpašakoja kaip anais metais anglai Amerikoje "medžiojo žmones" ir tą žmonių medžioklę palygina su buvusiu ir dabar nebaigta komunistų žmonių medžiokle Lietuvoj.

Turiningai pasisakyta "Donelaitis — būrų poetas". Tas būrų poetas, kurio kapą ir visą jo tėviškę dabar mindžioja vyžotieji komunistų atkelti kolonistai, o visi vietos gyventojai pradaiginti ir visų gyvenamų

vietovių vardai rusų kalba pavadinti.

Keleivio kalendorius nepamiršo ir farmeriams duoti keletą nurodymų. Kalbininkas B. Butėnas aptaria rečiau vartojamus lietuvių kalboj žodžius, bet giliai prasmingus žodžius. Kiti jų lyg ir būtų naujadarai, bet vykę ir darniai mūsų gimtai kalbai priimtini.

Keleivio kalendorių nusipirkę, tikrai nepagailės išleistų 50 centų.

Kalendorių išleido savaitraštis "Keleivis", 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

J. Vlks.

A. TVERAS
Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

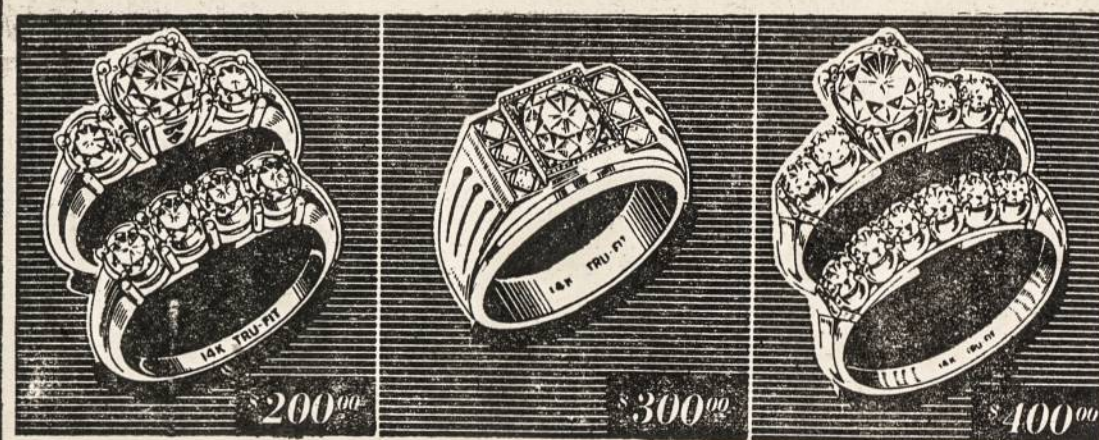
ADVOKATU

**WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS**

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

Budriko metinis pre-inventorinis Deimantų, Laikrodėlių Išpardavimas 40% NUOLAIDA - DIDELĖ SUTAUPA

Štai čionai! Tai išpardavimas, kurio jūs laukėte—ir dėl geros priežasties! Mes turime puikiausią pasirinkimą deimantinių brangenybių — laikrodžių, žiedų, auskarų, spilkų, rankžiedžių, karolių, kolionikų (cuff links) ir daug kitokių dailių dalykų! Ateikite, pasirinkite ir pasinaudokite 40% nuolaida jau ir taip numažinta nuo originalės kainos! Ateikite anksti... Tai yra nepalyginama proga!

Štai keletas pavyzdžių iš didelio pasirinkimo:

2 deimantiniai žiedai, kaip paveiksle, vertės \$200, 40% nuol., už \$120	
Vyriškas deimantinis žiedas vertės \$300, už	\$180.00
2 deimantiniai žiedai, vertės \$400, už	\$240.00
Ketvirtad. karato žiedas, vertės \$60, už	\$36.00
Elgin, Gruen, Benrus, Parker rašomos plunksnos, Shaeffers, Watermans plunksnos. Rogers silverware, sieniniai laikrodžiai, lėkštės, blanketai, kaldros, patefonai, mažos radijos, elektriniai toasteriai, automatiški kavos perkolatoriai — 40% nuolaida. Lengvi išmokėjimai.	

J. F. Budrik Furniture

(INCORPORATED)

3241 So. Halsted St. Tel.: CALumet 5-7237
Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9:30 P. M. Sekmadienį 10-5.

Budriko Lietuviška Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakarą nuo 6:00 iki 7:00 val. iš WHFC radio stoties, 1450 kilocycles, su žymiais dainininkais ir orkestru.

Pasakėčia su morale

Žodelis Alfonsui Nakui

Mane visada linksmai nuteikia nevykusių autorių, vertėjų ir jų užtarėjų pasikliovimas morale. Atseit, buvo dirbta, vargta, stengtasi, prakaituota (žinoma, emigracinėmis sąlygomis, atsisakant poilsio ir t.t.) ir... neįvertino. O neįvertino recenzentas ar kritikas todėl, kad jis *norėjo* suniekinėti paliestąjį.

Tai sena pasakėčia, kuri ypatingai išpopuliarėjo emigracijoje ir kuri bene tipiškiausią išraišką savo laiku buvo įgavusi nelaimingojo „Laiptų į tolumą“ autoriaus polemikose dėl simfoninio orkestro.

Už pastabas lietuviškajam „Madame Bovary“ vertimui ponas Alfonsas Nakas mane palikino:

„Tačiau A. S. rašydamas apie Alės Rūtos vertimą, turėjo piktą valią ir nešvarius tikslus: suniekinėti, apjuodinti moterišą rašytoją; suniekinėti visą lietuviškos visuomenės grupę (šiuo atveju, katalikiškąją srovę) ir minimą asmenį galimai suvesti į konfliktą su savo grupės visuomene“ (š. m. sausio 28 d. „Literatūra“).

Kaltinimas žiaurus. Iš jo suformulavimo ir vėlesnių parodymų pateikimo spėju, kad ponas Alfonsas Nakas bus greičiausiai teisininkas. Štai, jie:

1) Vertindamas pirmąjį „Ponios Bovary“ tomą, A. S. pavadinęs jį „Nerūpestingu darbu“. Esą, rimtas kritikas gal būtų pasitenkinęs „Nenusisekusio darbo“, „Nepavykusio vertimo“ ar panašiais pavadinimais, nes gi iš kur A. S. galįs žinoti, kiek rūpesčio į vertimą įdėjusi vertėja?

2) A. S. prikibęs prie vertėjos parinktos pirmojo tomo pabaigos, kuri, girdi, nesutinkanti su originalo panašia pabaiga. Ponas Alfonsas Nakas sakosi žinąs, kad originalas sutelpęs viename tome. Gi vertėja savo nuožiūra padalinusi romaną į du, nes to reikalavusi leidykla.

3) A. S. prasimanęs teigimą, kad katalikiškoji lietuvių spauda vertimą pasitikusi palankiai. Esą, negalima laikyti palankumu „Nidos“ skelbimėlio „su keliais pagyrimo žodžiais“ „Tėviškės žiburiuose“ arba „Draugo“ ir „Darbininko“ penkių eilučių pastabų „Atsiųsta paminėti“ skyriuose.

4) A. S. buvęs klastingas, patardamas antrąjį tomą išleisti geresnį, nes jis žinojęs, kad patarimo metu antrasis tomas jau būvęs laužomas, o gal net ir talpinamas į vokus išsiuntinėti. Atseit, kaip jis galėjęs tikėtis geresnio antrojo tomo, jeigu šis jau būvęs paruoštas ir negalimas pataisyti?

Mano nuomone, trūksta penktojo ir pačio pagrindinio punkto, būtent, parodymo, kad Alės Rūtos atliktas Flaubert'o „Madame Bovary“ vertimas yra geras ir kad A. S. padaryti priekaištai yra neteisingi. Be šio punkto juokinga būtų rim-

tai traktuoti pono Alfono Nako kaltinimus.

Galėčiau pastebėti nebent tiek: nerandu esminio skirtumo tarp sąvokų: „nerūpestingas darbas“, „nenusisekęs darbas“ ir „nepavykęs vertimas“. Darbą, kuriame yra daug klaidų, daug netikslumų, mes galime ramia sąžine pavadinti nerūpestingu, nors jo vykdytojas sakytųsi daug rūpesčio į jį įdėjęs. Rūpestingumo lietuviškame „Madame Bovary“ vertime aš neradau.

Vertėjos savarankiško vertimo padalinimo į du tomu aš nelaikiau nusižengimu. Konstatavau tik tai, kad viena originalo dviejų tomų laida yra kitaip padalinta.

Kad katalikiškoji spauda vertimą pasitiko palankiai, ponas Alfonsas Nakas pats paliudija sakinio ištrauka — „su keliais pagyrimo žodžiais“.

Dėl ketvirtojo punkto pasakytina: tikrai nežinojau, kaip toli buvo pažengęs antrojo tomo vertimas, kai rašiau apie pirmąjį. Bet jeigu ir būčiau žinojęs, būčiau vykęs matyti

jį geresnį, nes pirmasis tikrai buvo blogas.

Paprastai, jeigu parodymai sugriauti ir pats kaltinimas nebetenka pagrindo. Bet norėčiau pora žodžių tarti dėl to nelemto vertėjos „suvedimo“ į konfliktą su katalikų grupe ir dėl apjuodinimo bei suniekinimo.

Noriu pažymėti, kad pati Alė Rūta „suvedė“ save į konfliktą, imdamasi į Romos Indeksą įtraukto romano vertimo. Apie tai, kaip katalikų bažnyčia žiūri į asmenis, kurie skaito, laiko, o tuo labiau verčia, leidžia ir platina indeksan įtrauktas knygas, savo laiku gana plačiai rašiau straipsny „Kas yra 'Romos Indeksas'“ (žiūr. 1955 m. birželio 11 d. Naujienų „Literatūros“ priede). Gi recenzijoje tik pasidžiaugiau, kad katalikiškoji spauda netaiško Alei Rūtai indekso nuostatų. Ar to fakto konstatavimas gali reikšti ko nors apjuodinimą, suniekinimą ir kiršinimą? Ar apskritai, fakto iškėlimas yra ko nors įžeidinimas? Šie klausimai liečia tiek vertėją,

tiek vad. katalikiškąją grupę.

Vieninteliu savo netaktu laikau tik antrojo recenzinio savo straipsnelio išvadų aliuziją, kad Alei Rūtai „gal geriau būtų pasitenkinti premijomis, negu imtis rimtos literatūros“. Prisipažįstu, kad be šio sakinio straipsnelis būtų buvęs „švaresnis“. Bet, kaip minėjau, tatau yra tik takto, o ne esmės reikalas, nes šis sakiny išreiškia mano nuoširdų įsitikinimą.

Pono Alfonso Nako apgailestavimai dėl galimų leidyklos nuostolių ir dėl vertėjai padarytos moralinės skriaudos, mano nuomone, neišlaiko kritikos, nes tie dalykai negali būti literatūrinio darbo vertinimo mastu.

A. Skaisgiris

VASARIO 5 D.

DETROITO ARTISTAI CHICAGOJE SUVAIDINS

„GLUŠA“

B. Račkaitė ir I. Laurinavičienė Fuldos komedijoje vaidins Doris ir Lucy vaidmenis. Vakaras vyks SOKOLŲ SVETAINEJE, 2337 So. Kedzie Ave. Pradžia 3:00 valandą po pietų. Pasibaigus vaidinimui, salėje bus šokiai, užkandžiai, vakarienė.

Šokiams gros BALIO PAKŠTO pilna kapela

Tiketas kainuoja \$2.00 — šokiams \$1.50

Vakara ruošia Sporto Klubas N E R I S

Kviečia visus lietuvius atvykti į vakara.

Naujieji leidiniai

Prof. Vaclovui Biržiškai atminti

Komitetas Prof. Vaclovui Biržiškai Laidoti išleido 24 puslapių leidinį šio šviesaus lietuvių mirties atminimui. Leidinio viršelį puošia dail. V. K. Jonyno pieštas prof. Vac. Biržiškos portretas. Yra sužymėtos įsidėmėtinios jo gyvenimo datos, surašyti svarbesnieji mokslo veikalai.

Leidinyje yra Pr. Čepėno, P. Joniko, Ben. Babrausko ir kitų kalbos, St. Santvaro ir Bern. Brazdžionio eilėraščių ir profesoriaus pomirtinė fotografija. Leidinys kainuoja \$1.00.

Surinkti pinigai bus panaudoti ligos ir laidotuvių išlaidoms padengti. Knygelę galima įsigyti Naujųjų administracijoje.

Ir rimtuose darbuose klaidų pasitaiko...

Kiekvienas gerai žino, kad Lietuvių Enciklopedija yra tikrai rimtas, mokslinis darbas, dirbamas su atsидėjimu ir dideliu kruopštumu. Tačiau ir čia klaidų pasitaiko...

Švenčių metu, turėdamas daugiau laisvo laiko, pavarčiau gautuosius LE tomus, kurių trečiame tome atradau visiškai tuščius 242, 243, 246, 247, 250, 251, 254 ir 255 puslapius. Ligšiol, atrodo, niekas ką nors panašaus LE nerado ir man specialiai tokį tomą neruošė. Čia yra visiškai paprastas ir, gal būt, vienintelis LE leidime atsitikimas. Matyt, LE spausdinama po 8 puslapius iš karto, ir spausdinimo presas, vietoje įdėdamas po vieną lapą, paėmė du iš karto, ir tuo būdu vienas praėjo neatspausdintas. Ryškioje irgi kas ten pastebės. Tokiu būdu vienas tomas išėjo su tuščiais 8 puslapiais. LE leidėjas ir techninis personalas už šio atsitikimo aprašymą spausdoje teneišižėdžia, nes čia ne jų kaltė ir tokių atsitikimų spaudos darbe gali ir ateityje pasitaikyti.

Su šiuo atsitikimu atsiskleidė ir kita medalių pusė. Dabartinėje LE, tarpe mokslininkų, kultūrininkų ir veikėjų tenka surasti ir tokius "didelius veikėjus", kurie gyvenime nieko nėra veikę ir nuveikę, išėmus savo asmenybės kėlimo į padanges. Tokie yra prasiskverbę ir į LE puslapius. Ir čia būtų galima tylomis praeiti, jei nebūtų praleisti žymiai daugiau mūsų visuomenei ir Lietuvai pasidaravę asmenys.

Gal būtų praktiška ateityje kiekviename LE tome palikti po 1-2 puslapius tuščius. Tada kiekvienas, norėjęs ar norįs patekti, galėtų pats įrašyti, ir tokiu būdu "įsiamžinti" LE-joje.

Pačiai LE būtų sutaupyta nemaža laiko, ir niekas nekaltėtų, kad toks ar kitoks ponas fikrai per neapsižiūrėjimą yra patekęs į LE puslapius...

J. J-tis

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGE-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirtad., penktad. 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniais 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: akšdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 ki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4111
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30 - 8:30 val. kasdien. Trečadieniais uždaryta.
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, šeštadieniais 2-7 p.p., išskyrus sekm.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniais 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligy ir Akušerijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonai: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepią šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad 6-8:30. Trečadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien, išskyrus trečadienius
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val po pietų.

Telefonai: Ofiso, GROvehill 6-5394
Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Šeštadienį 2-4 val po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namu telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepią viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAFayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šešt. 2-6 val. popiet, išskyrus šeštad.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v. ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sėkmadieniais uždaryta.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namu tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val. Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniais 10-2 val. po pietų.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą - artificialę aki pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Tikrinu klausą ir pagelbėju nepriagirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo ar aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirengiu teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai daromi su elektra, parodantį mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipiamą į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

Anglų Kalbos Pamokos
K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtynys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

CHICAGOS ŠVARIASIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
Persiuntimai į Lietuvą
ATDARA NUO PIRMAD.
IKI PENKTADIENIO
9:00 ryto iki 4:30 po pietų.
Siuntiniai priimami
TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuikit dėl susitarimo.
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE STREET
CHICAGO 4
Tel.: WABash 2-9354

Wake Up! Sign Up! Look Up!
Join the
GROUND OBSERVER CORPS
CALL CIVIL DEFENSE

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

Apie rasinius skirtumus

Daugelis žmonių šiame artis, šaltis, drėgmė. Didesnis kituose kraštuose tiki vienos rasės žmonių pranašumu prieš kitą rasę. Net kai kurie apsišvietę žmonės yra užsikrėtę, jeigu ne rasine neapykanta, tai bent tam tikrais prietaisais kitų rasių atžvilgiu.

Mokslas, istorijos, kultūros ir biologijos liūdymai yra aiškiai priešingi vienos rasės ar tautos žmonių panašumui prieš kitą.

Jungtinės Amerikos Valstijos yra vienintelė moderniškai pasaulyje tauta, taip neseniai dar turėjusi legalią vergiją, skirtingą nuo kitose tautose mažumų ar rasių atžvilgiu praktikuojamos ekonominės eksploatacijos. Šių dienų dažno amerikiečio rasinius skirtumus pripažįstanti galvosena yra padarinyš taip nesenos legalios vergijos, kurioje juodaodis žmogus buvo pasmerktas tarnauti baltajam.

Vergija senovės Romoje, Graikijoje ir kituose kraštuose buvo gana skirtingo pobūdžio. Rasė nebuvo tos vergijos pagrindu, nors žmogaus tautybė, kalba ir apsirėngimas galėjo turėti daug įtakos. Šie vėliau suminėti požymiai gali lengvai per kelias kartas pasikeisti, ko negalima pasakyti apie odos spalvą ir kitus tolygius, rasei būdingus požymius.

Vergijos pasekoje, ypatingai pietinėse JAV valstybėse, įsigalėjo juodaodžių laikymas menkesniais socialine prasme, kad pateisintų visą buvusią vergijos sistemą.

Odos spalvos skirtingumo priežastys

Išsiskyrimas į rases yra pasakutinis svarbesnis žingsnis žmogaus evoliucijoje. Kokie yra mokslininkų pripažinti svarbiausi skirtingų rasių fiziniai savumai? Ar pasisekė vienai rasei tolimesniame besivystyme pasiekti aukštesnės platformos? Ar viena rasė šiandien yra inteligentiškesnė, negu kitos ta prasme, kad turi daugiau gabumų mokytis, kurti kultūrinės vertybes? O gal rasiniai skirtumai tėra tik paviršutiniško pobūdžio?

Iš kasdieninių pastebėjimų žinome, kad labiausiai į akis puolanti rasinė diversifikacija yra skirtinga odos spalva. Tas skirtumas pareina nuo didesnio ar mažesnio kiekio pigmento, vadinamo melaninu, buvimo odos celėse. Negrų rasės atstovai turi tikrai daug melanino, tuo tarpu, kai mongolai jo turi mažiau, o baltieji visai mažai. Ne visuose baltosios rasės žmonėse melanino kiekis yra vienodas: arčiau pusiaujo gyvenantieji jo turi daugiau, šiauriečiai mažiau. Mongolų rasės žmonėse melaninas yra giliau odoje, kas odos spalvą padaro geltoną. Melanino susikongravimas kai kuriose odos vietose odos spalvą gali padaryti net mėlyna.

Odos spalvos susiformavime daugiausia įtakos turėjo klimatinės sąlygos: saulė, karš-

maladino kiekis įgalina geresnę saulės spindulių filtraciją ir apsaugo organizmą nuo žalingų ultravioletinių spindulių.

Kiti fiziniai rasių skirtumai

Antropologų ir biologų pastebimi kiti fiziniai rasių skirtumai, yra plaukų spalva, jų forma ir kiekis kūno paviršiuje, lūpų ir ausų forma. Įeinant iš taško, kad žmogus yra evoliucijos keliu išsivystęs iš žmogbeždžionės ir ieškant, kuri iš trijų pagrindinių rasių savo fizinėje struktūroje padarė didžiausią pažangą turime pripažinti, kad dauguma faktų kalba prieš baltąją rasę.

Baltoji rasė yra pati plaukuočiausia. Jų plaukai yra įvairių spalvų, švelnūs ir, jeigu nėra natūraliai garbiniuoti, tai lengvai duodasi garbiniuojami mechanisku būdu. Mongolų rasės žmonės turi tiesius plaukus, kurių skerspiūvis, per mikroskopą žiūrint, parodo juos esant apvalios formos. Plaukų kiekybės atžvilgiu jie toli gražu neprilygsta baltiesiems. Negrų plaukai yra stori, stiprūs, šiurkštūs, spiralinės formos ir mažiausiai gausūs. Per mikroskopą skerspiūvis atrodo ovalinės formos. Taigi plaukuotumo atžvilgiu negrai atrodytų toliausiai pažengę nuo savo protėvių tiek jų kiekybės, tiek kokybės atžvilgiu.

Negrų gerai išsivysčiusios lūpos ir ausys, palyginus su daug siauresnėmis baltųjų lūpomis ir paprastesnės formos ausimis, irgi kalba baltųjų nenaudai. Taigi, jeigu 3 negrų rasės požymiai (odos spalva, nosies ir burnos forma) lyg ir rodytų juos artimesnius beždžionei, tai baltoji rasė savo nenaudai turi net 4 lygios vertės fizines savybes (plaukų forma ir kiekis, ausys ir lūpos).

Tvirtinimas, kad viena rasė turi stipresnę kvapą negu kita, irgi nėra pagrįstas. Kiekviena rasė turi savotišką kvapą. Ar tai pareina nuo dietos, ar kitų priežasčių, nėra galutinai nustatyta.

Psichologiniai skirtumai

Vidujinių organų dydis nėra vienodas visose rasėse, bet tai neesminės svarbos dalykas, lygiai kaip ir išorinė išvaizda. Visa tai tėra tik paviršutiniški ženklai. Visų rasių žmonių povyza yra tačiau vienoda ir kiaušo dydis maždaug toks pat, lygiai kaip ir smegenų kiekis.

Per pastaruosius 30 metų vedami šiame krašte psichologiniai tyrimai parodė, kad kiekvienos rasės žmonės turi vienodą intelektualinę galią. Jeigu negrų per inteligencijos egzaminus daugumoje buvo pasiekti mažesni rezultatai, prieš žastimi tegalime laikyti neturėjimą vienodų galimybių šviestis bei kai kurių pietinių šio krašto valstybių jiems nepalankią socialinę struktūrą.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
—SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

Panašiuose "inteligencijos egzaminuose" visada išleidžiamas iš akių aplinkos faktorius.

Dauguma šiaurinių valstybių negrų, turinčių geresnes sąlygas tiek švietimui tiek darbo srityse, ir jau minėtuose egzaminuose pasirodė geriau ne tik už pietinių valstybių negrų, bet ir už tų pačių sričių baltuosius. Pirmojo pasaulinio karo metu armijos praveisti inteligencijos egzaminai parodė, kad Ohio negrų pažymių vidurkis buvo net 25% aukštesnis už Mississippi, Arkansas ar Kentucky baltųjų.

Iš civilizacijų istorijos

Antropologai ir kiti mokslininkai, studijuoją įvairių tipų kultūras įvairiose žemės vietose, pripažįsta daugelį skirtingų kultūros fazių. Pati žemiausia fazė, lygiai kaip ir pati aukščiausia, dar ir šiandien kokiame nors žemės kampe tebėra užtinkama. Aukščiausią tokio išsivystymo fazę su daugiausia kultūros elementų mes vadiname labai bendru civilizacijos vardu. Charakteringas šio lygio pasiekusios socialinės bendruomenės požymis yra darbo pasiskirstymas ir vis mažėjančios raumenų jėgos vartojimas.

Pirmosios mums žinomos "civilizacijos" aukščiau minėta prasme buvo užtinkamos jau apie prieš 6,000 metų Mesopotamijos slėny, kiek vėliau Indijoje ir Kinijoje, dar vėliau

pietinėje Europoje ir šiaurinėje Afrikoje. Amerikos indėnų socialinio išsivystymo laipsnį irgi galima vadinti "civilizacija" aukščiau minėta prasme. Visos tos civilizacijos buvo sukurtos skirtingų rasių, nepriklausomai nuo viena kitos. Jų sukūrimas daugiau priklausė nuo klimato, žemės paviršiaus ir no to, kokius maisto išteklių kiekius galima iš apgyventos teritorijos esamomis aplinkybėmis išgauti. Taigi geografinis, o ne rasinis faktorius visada buvo pats svarbiausias.

Kiekviena rasė ir jos padaliniai šiais moderniais laikais nekartą įrodė, jog jie yra tinkami ir pribrendę kad ir labiausiai pažengusios civilizacijos reikalavimams ir uždaviniais. Aukščiausių civilizacijos vaisių siekimas ir galimybė juos pasiekti visoms rasėms pasidare aukščiausias ir kartu revoliucionieriškiausias moderniųjų laikų tikslas. Kiekvienas žmogus, nuoširdžiai norįs atskratyti rasinių prietarų ir kovoti dėl rasinės lygybės, turėtų tai suprasti. —ta.

Duona ir įvairias skanias
bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339 SO. LITUANICA AVE.

Tel.: CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir
restoranus taip pat išsiunčiam
visus artimuosius miestus.

Skaitykite "N-nas"

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ
INSULIACIJOS
PROBLEMAS

Dabar yra laikas
įrengti savo namą
žiemei.

Mes turime išdirbtą
reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies
stako lentų ir namams
materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

KAMBARYS 1043

Telefonas CENTral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliški 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems
drabužiams, paltams ir kt. Įvairiausios rūšies maistas.
Vaistai.

Visi sovietų valdžios muitai užmokami čia.
Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.

4036 SO. RICHMOND STREET

Tel.: FRontier 6-6399

CHICAGO 32, ILLINOIS

Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio,
nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Bedaiktiškumas mene

Abstrakcija ir realybė

Abstrakcija šiuo atveju įgyja teigiamybės prasmę. Kitais atvejais prileistina neigiamybės prasmė.

Yra menininkų, kurie abstrakcinį meną vadina bedaiktiniu menu, o tokį dailininką — bedaiktininku. Į šį dalyką reikėtų rimčiau atsižvelgti, ypač sprendžiant bedaiktinumo sąvoką. Čia tenka susidurti su painesniais klausimais, atseit, ar gamtoje yra bedaiktinumas? Ar erdvė yra visiškai bedaiktė, kai joje yra daug planetų, žvaigždžių, elektros energijos, oro svorio, šilumos, šalčio, šviesos ir daugelio kitų elementų visatoje, kurios ribų negalima įsivaizduoti. Be to, yra "mažasis pasaulis", beveik nulis, t. y. bakterijos, atomai, kurių akimis negalima matyti. Bet kiekvienas žmogus turi individualinį pasaulį, — dvasios gyvenimą. Gamta yra likimas — daiktų atsiradimas ir pranykimas arba jų pasikeitimas. Pagal Platoną erdvė ima į save visus kitus daiktus — visus kūnus. Liet. Enciklopedija sako: "Tuščią erdvę galima tik įsivaizduoti, tai yra daiktų nebuvimą". Abstrakcijų santykis su realiais daiktais bus painus, jei turėsime galvoje ne idealinę prasmę. "Jei joms (abstr.) priskirsime savarankišką buvimą, tai neteisingai jas sudaiktiname, t. y. supainiojame abstrakcijos padarą su realiu daiktu". (L. E.)

Ar dailė savarankiškas abstrakcijų buvimas galimas? Galima tai prileisti iš idealinės pusės, bet ne iš realiosios, nes be daikto nėra įmanoma jokia kūryba. Tada būtų taip, kaip bandyti groti be instrumento, rašyti be popieriaus ir be rašiklių arba piešti be linijų bei formų. Kitas prileidimas yra žinomas, kad girdimasis (fonetinis) menas, pvz. muzika, santykiauja su laiku. Vaizdinis menas (dailė) — su erdve ir daiktais. Abiejų menų ritmas atsiliepią į mūsų nervų sistemą labai skirtingai.

Senos idėjos virsta naujomis

Protoabstrakcijų (prototipai) sąjūdis prasidėjo iš kubistų ir futuristų sąjūdžio. Tenka pabrėžti, kad kubizmą sugalvojo prancūzai Picasso ir Braque, o futurizmą — italas Filippo T. Marinetti. Šis naujojo "demokratinio meno" sąjūdis prasidėjo maždaug 1908 m. Vis dėlto nebuvo racionalus sąjūdis, daugelį menininkų nežavėjo kubizmas bei jo sintetinės gausios trikampės formos. Tų laikų Picasso žymesnis kubistinis kūrinys yra "Les Femmes d'Alger". 1910 m.

Marinetti savo futurizmą grindė judesiais prieš Picasso statiškąjį kubizmą. Tai buvo pradžia naujojo abstrakcinio sąjūdžio.

Picasso, kubizmo tėvas, buvo priešingas kitoms abstrakcijų formoms. Jis manė, kad kubizmas yra viena tobula abstrakcijų forma. Jis niekad vėliau neužsiėmė grynąja abstrakcija, buvo ir tebėra pusiau abstrakciniu ekspresionistu. Jo kubizmas liko beveik užmirštas.

Pradžioje atsirado daug abstrakcinio meno šakų. Tai buvo tikras chaosas: kubizmas susikirto su futurizmu, neo-plasticizmas — su ekspresionizmu. Šias sroves pasekė orfizmas, suprematizmas, konstruktyvizmas, dadaizmas, surrealizmas, faviizmas ir kolažas. Iš daugelio buvusių sąjūdžių, gyvais išliko penkių skirtingų paskirčių abstrakcinis menas. Be to, surrealizmas ir ekspresionizmas, kuris tvirtai laikosi Vakarų Europoje.

1912 m. abstrakcinis menas buvo paskleistas JAV, kai Duchampas Chicagos skandalingoje Armory parodoje išstatė savo visam pasauli išgarsintą abstrakcinį darbą, t. y. žinomą "Nuogą lipančią laiptais". Tai buvo demonstratyvus protestas prieš realizmą ir senąsias meno tradicijas. O vis dėlto reikia pripažinti, kad staugus "demokratinio" pobūdžio išsiveržimas ir kova menininkų tarpe nebuvo be pasėkų. Buvo padarytas didelis šuolis pirmyn, kas atsiliepė į statybą, pramonę ir dekoratyvinę šaką. Abstrakcija, kaip geometrinių formų pagrindinis principas, davė naują meno šaką, bet ne visos abstrakcijų šakos atsiribojo nuo realaus elemento. Realistinio meno šalininkai nusivylę naujuoju menu, vadino juos barbarinio meno kulto garbintojais, maištininkais, dvasinės kultūros griovėjais.

Fernand Leger (Ležė) yra vienas produktyviausių abstrakcininkų, davęs daug dekoratyvinių geometrinių schematizacijų. JAV senesniosios kartos geriau žinomi abstrakcininkai yra Max Weber, gimęs 1881 m. Baltstogėje, jaunas atvykęs į šį kraštą. Antras stambus šios srities specialistas Joseph Stella, gimęs 1877 m. Muro-Lucarno, Italijoje. Vėliau atsirado ir iškilo daug jaunesniųjų dailininkų. Kiekvienas iš jų skiriasi savo srityje, bet yra daug tokių, kurie tebėra kitų įtakoje. Vengrų dailininkas ir mokytojas Maholy Nagy (tarti Moli Naži) bandė praveisti ketvirto

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
— SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

matavimo (laiko) sintezę ne mokslinė, bet geometrinės schematizacijos prasme. Jo sistema buvo paremta grynai linijos principu: trikampi ir kvadratą susumavo apskaičiuotame taške. Jis sukūrė pusiausvyros hipotezę, kas davė pradžią "skrajojančiai" skulptūrai. Bet "skrajojanti" skulptūra turi trumpus sparnus, panašiai, kaip "amžinai judanti" mašina, kuri išjudinta po kiek laiko sustoja, kai nėra jai pagalbinės energijos. Skrajojančioje arba judančioje skulptūroje organiškų elementų nėra. Visų pirma būtų pravartu susipažinti su pagrindiniais abstrakcijų elementais.

Grynoji geometrinė abstrakcija

Jos būdingi simboliai: 1) ornamentalinė keturkampio ir kreivųjų linijų sistema, neturinti gamtoje pažįstamų formų. Statiška kompozicija. 2) erdvė traktuojama plokščiai pagal antrąjį matavimą tapyboje, o skulptūroje geometrinė schematizacija. 3) kilmė — kubizmas ir konstruktyvizmas.

Čia tenka priminti, kad Leger (prancūzas) yra daugiau linkęs į mechaniską abstrakciją, kuri šiek tiek bendro turi su futurizmo forma, sugestiuojančia mašinos judėjimą. Kiti keturi abstrakcijos laipsniai daugiau ar mažiau santykiauja su gamta, pvz. geometrinių ekspresionizmas. Konstrukcijos principai tokie: keturkampės ir pusės ovalo linijos bei masės traktuojamos pagal dinamišką ir organiškąjį ritmą. Kompozicija sprendžiama geometriniu principu. Čia erdvė paprastai traktuojama pagal trečiąjį matavimą, dažnai su virpančia pulsuojančia plastika ir gilumą arba į priešingą pusę.

Architektūrinė abstrakcija

Ši abstrakcijos forma turi nemažai praktiškos reikšmės, kaip dekoratyvinių motyvų junginys, duodas ornamentinę mimiką. Būdingi simboliai: 1) keturkampis, kreivosios ir tiesiosios linijos sugestiuoja mechaniskus architektūrinius

prototipus, sudarančius mozaikinę ir ornamentinę tranziciją, ką dažnai vadiname "stream lined". 2) erdvė traktuojama plokščiai, t. y. pagal antrąjį matavimą. 3) kilmė — kubizmas ir konstruktyvizmas.

Natūrali geometrinė abstrakcija

Būdingi simboliai: 1) pažįstamos gamtinės arba gamtą primenančios formos. Jų geometrinių formos santykiauja tarp savęs. 2) erdvė traktuojama pagal trečiąjį matavimą, dažnai su atmosferiniu elementu. 3) kilmė — kubizmas, ekspresionizmas ir konstruktyvizmas.

Kitos abstrakcijų formos griežtai neatsiriboja nuo gamtoje žinomų formų, išskyrus grynąją abstrakciją, kur žmogus, gyvulys ar kuris kitas anatomicinis elementas visai nefigūruoja.

Kaip matome, abstrakcijose medžiaginio bedaiktinumo nėra. Yra daug įsivaizdavimo ir šioje, palyginti dar naujoje meno srityje visuomenei trūksta gilesnio pažinimo. Atsiranda tokių, kurie savo naudai ir propagandą pavartoja. Nelabai seniai spaudoje matėme aprašymą apie surrealisto Salvadoro Dalio ūsus. Jisai teigia, kad jo į viršų paraityti ilgi ūsai tarnauja jam kaip "įkvėpimo antena". Suprantama, individualizmas turi savo pasaulį, bet neveikia tų, kurie neturi jo pasaulio. Š.

(Bus daugiau)

MENAS TELEVIZIJOJ

Chicagos Meno Institutas per 13 savaitių ruoš menos programą per televiziją, 11 kanalų, penktadienį vakarais. Programa pavadinta "Masterpiece of the Week".

— Chicagos ir apylinkės dailininkų 59 reprezentacinė dailės paroda bus atidaryta kovo 8 d. ir baigsis balandžio 12 d. Paroda bus didžiosiose Meno Instituto galerijose. Joje dalyvauja keli lietuviai.

— Toulouse-Lautrec paroda Chicagos Meno Institute baigiasi vasario 18 d.

ŽINOMAS MISTIKAS — JOGAS

DR. ROMAN OSTOJA CHICAGOJE

Jaudinimasis... rūpesčiai... nepasisėkimai gyvenime apnuodija mūsų gyvenimą... Dr. OSTOJA moko, kaip nusikratyti jais... kaip išsaugoti sveikatą... jaunatvę... turėti pasisėkimo gyvenime... pasiekti laimės!

TIK DVI DEMONSTRACIJOS CHICAGOJ

Pirmadienį, vasario 6 d., 8 val. vakare

Antradienį, vasario 7 d., 8 val. vakare

32 RANDOLPH ST., HALL C-1

Iėjimas \$1.25

SIUNTINIAI Į SSSR

(SU APMOKETU MŪITU)

maisto produktų, anglišku medžiagų gabalai ir vaistai (streptomocinas, penicilinas ir remifonas).

Pristatome 6 savaitių bėgyje ir išteikiame asmeniškų gavėjo pakvitavimus ne vėliau, kaip už 2½ mėnesio.

PRISTATYMĄ GARANTUOJAME.

Išsiunčiame taip pat į visas Europos šalis.

ATLIEKAME GREIČIAU IR RŪPESTINGIAU UŽ VISUS KITUS.

SIUNTIMO TARNYBOJE DIRBAME DAUGIAU, KAIP 25 METUS

Reikalaukite katalogų. Rašykite rusiškai arba angliškai.

Ofisas atdaras kasdien iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais nuo 10 valandos ryto iki 4 val. po pietų.

RALLINGTON CORPORATION

303 WEST 42nd STREET, cor. 8 AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Tel.: PLaza 7-2258

M. Grey (Gruško)

Leidžias pavergtos Lietuvos "žvaigždynas"

Lietuvos nepriklausomybės metais vieną kartą Justas Paleckis, gerokai degtinės apsvaigintas, šūktelėjo:

— Et, nors trumpam, aukštybėje žvaigžde blizgtelti...

Ir "blizgtelti". Nūnai jo ir jam panašių Pavergtoje Lietuvoje jų "žvaigždės" tolydžio blunka. Justui Paleckiui jau rečiau leidžiama viešumoje pasirodyti. Menamos ministrų tarybos pirmininkas A. Gedvilas jau į užpečkį užkištas. A. Venclova tiek įsiganė, kad jau jo naujų eilių spaudoje nepasirodo, tur būt, dėl sunkaus svorio jam sunku rašyti. Visai kažkur dingo buvęs prekybos liaudies komisaras Grigarauskas, didžiausias liaudininkų ir socialdemokratų "ėdikas". Seniau bet kuria proga neiškęsdavo "neįsipykęs" buvusiems savo vienminčiams liaudininkams ir socialdemokratams. Žymiai rečiau, negu seniau, net Sniečkus viešumoje su pranešimais pasirodo. Ne toks jau jūdrus visur buvęs J. Žiugžda. Už šių ir kitų nugarų kyla naujos "žvaigždės", iš Maskvos atgabentos.

Eilėraščių rašytojas Antanas Jonynas gal visus tuos reiškinius stebėdamas, bet jų priežasties ir esmės nesuprasdamas, eilėmis parašė kandų pašaipos tikslų feljetoną. Jis savo turiniu kai ką pasako. Tekėtų nusistebėti, kaip jis buvo leistas įdėti lietuviškai dar neužmirusių kalbėti "Tiesos" nr. 205. O gal maskviniai provokaciniais tikslais tyčia nedarė kliūčių tokiam feljetonui pasirodyti.

Bet kaip ten bebūtų, to feljetono pasirodymas pavasario pranašu dvilktelėjo. Žinoma, iki pavasario dar toli. Tas eiliuotas feljetonas Sovietijos gyvenimo sąlygose — atsiktiknumas.

Čia tą feljetoną dedame ištiesai. Nors jis ir ilgokas, bet verta su juo susipažinti.

GYVAS MUZIEJUN LENDA arba gaudi pasaka apie užgesusį žmogų.

Taip. Kitados
Jis buvo jaunas, karštas...
Kovingas buvo...
Ir labai aštrus...
Dabar —
Suspaustas aureolių varžtais,
Olimpe sėdi
Išdidžiai orus.
Dabartimi nėr ko per daug domėtis,
(Iš jos, matyt, nesitiki garbės),
Ir su draugais rašytojais, poetais

Nepasiginčys,
Nepasikalbės.
Knygas jie rašo...
Ir tegul sau rašo...
Jam, olimpiečiui, šitai nesvarbu. —

Neliesti jo,
Neatitraukti prašo
Nuo didelių, istorinių darbų.
Tos knygos...
Anot jo, jos pilkos, blogos...
Jas nagrinėti?
O kokia nauda?..

Tik memuarams,
Na, ir nekrologams
Jisai suranda laiko kai kada.
Širdy plačiai keroja išpuikimas, —

Jis nesuvirpės.
Teliko vienas degantis troškimas,

Viena aistra:
Garbės!
Garbės!
Garbės!
Jis gyvas lenda,
Spraudžiasi muziejun —
Pats pasirūpins
Savo paminklu.
Ką tik parašė,
Kur ką pakalbėjo, —
Surinko viską.
Viskas po stiklu.

Pavydžiai saugo savo aureolę

Ir baimę kenčia vis be paliovos:

Kad tik neatsakingi plunksnos broliai

Jos nenupūstų
Nuo kilnios galvos.
Mat, aureolę jau dulkės dengia;

Mažėja,
Blanksta
Jos vaiški šviesa.
Už tai ir kritikos pakęst
Jis neįstengia,
Net ji — tarnybiškai liesa.

Pečiais patraukai,
Pamąstai,
Pažiūri;
Nuo ko ataušo jo karšta galva? —

Gal "monomacho" prisilėgė kepurė?

O gal senatvė —
Baisiai ankstyva?
Muziejun lendančiam
Meilias rankas ištieskit:
Sudie, žvaigžde, užgesus amžinai...

Nelieskit jo!
Gink dieve, nepalieskit,
O tai pabirs, ko gero, pečiai.

Pavergtoje Lietuvoje iš esmės tokių žvaigždžių visai nebuvo. Tai tik "Stalino saulės" dėka atsirado tuščiaviduriai, bespalviai, nuvertinti blizgučiai, kurie buvo pakylėti aukščiau visų kitų pilkybių. Tai buvo tos kasdienybės "didybės", kurios visuomet painiojasi po kojų ir veržiasi bet kur, bet kaip, bet kuria kaina pralįsti pro kitus ir kaip nors "išgarsėti", kyštelėti pro kitų nosis savo tuščiąją, pasipūtėlį "Aš".

Kurį laiką pavergtos Lietuvos okupantai leido jiems pažaisti į "didybės" ar žvaigždės. Dabar maskolius okupantas pasidarė drąsesnis. Jei jis iki šiol tūnojo kurio nors ministro užnugary, pasitenkindamas pavaduotojo titulu, tai dabar jis veržiasi visais pavergtos Lietuvos šunkeliais ir keliais pirmyn. Tokių jau turi direktoriais net kolūkiai ar kurios nors pramonės įmonės.

Seniau jie laikėsi šešėly tik pavaduotojų pareigose, o dabar išlenda pirmyn, todėl Antanui Jonynui ir atrodo, kad savosios menamos žvaigždės jau blunka, leidžiasi, skuba į muziejus. — J. Vlks.

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.
1934 W. 59th Street Tel.: GROvehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD
Virginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriuose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 2, ILLINOIS

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE.
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

Iš laikraštinės kalbos negerovių

Štai vėl pluoštelis amerikietinės laikraštinės kalbos taisy-
mų. Jei jau laikraščių ben-
dradarbiai nelabai paiso, ką
jiems kalbininkai pataria, bent
redakcijos žmonėms derėtų
daugiau dėmesio į tai kreipti.

1. *Kasžin*, ar dar išgirsiu
giesmę vyturio / Gimtinių
tėviškės laukuos. — Turėtų bū-
ti: *Kažin*...

2. *Berybiai*, mėlyni dangaus
skliautai. — T. b.: *Beribiai*...

3. O tas labai imponuoja
jaunimą. — T. b.: O tas labai
imponuoja jaunimui.

4. Todėl kiekvienas *rupinasi*
kaip per ją geriau prasiskinti
kelį pagal savo supratimą ir
savo jėgas. — T. b.: Todėl kiek-
vienas *rūpinasi*, kaip...

5. Tuoju pat laivų prieplau-
koje, belaukiant muitininkų ir
inspekcijos, atsirado ir *BALFo*
atstovas J. Boley. — Turi bū-
ti: *...BALfo*... (Laikas jau mesti
krevezojimus *BALfo*, *BALFui*,
ALTui, *VLIKas*..., o rašyti pa-
prastai žmoniškai *Balfo*, *Bal-
fui*, *Altui*, *Vlikas* ir t.t.).

6. Mes ją raminame, kad da-
bar jau viskas bus *tvarkoje*. —
T. b.: Mes ją raminame, kad
dabar viskas bus *kaip reikiant*
(*reikia*) (viskas *susitvarkys*).

7. Ji dirbo *kaip silkių rū-
šiuotoja* vienoje didelėje laivų
bazėje. — T. b.: Ji dirbo *sil-
kių rūšiuotoja*...

(Straipsnelyje kalbama, kad
ji iš tikrųjų silkių rūšiuotojos
darbą dirbo, o ne, sakysime,
dirbo panašiai, kaip dirba sil-
kių rūšiuotoja).

8. Čia Stasė dar prisiminė ir
chicagietę Evangeliną Lauciū-
tę. — T. b.: Čia S. dar prisimi-
nė ir *čikagietę*...

9. Čia su ja bekalbant *prie-
plaukoj* pro šalį praėjo senyvo
amžiaus ponis. — T. b.: Su ja
bekalbant *prieplaukoj*, pro šalį
praėjo...

10. Baimė mirti visiškai, be
kito gyvenimo iliuzijos, verčia
mus neapkęsti *ši gyvenimą*. —
T. b.: ...verčia mus *šio gyven-
mo* neapkęsti.

11. Pesimistinė pažiūra į
žmogų, priešinga *super-opti-
mistinei* pažiūrai. — Turi bū-
ti: ...*superoptimistinei* pažiū-
rai.

12. Kokia jo dvasinė giminy-
stė su klasinėmis nacionalizmo
formomis — fašizmu ir naciz-
mu? — T. b.: Kokia jo dvasinė
giminystė *klasinėms* (klasiki-
nėms) nacionalizmo formoms.

13. Taip *apsijungė* tautinin-
kai, o buvusi tautininkiškoji
“Sandara”, nuo ano skilimo li-
ko liaudininkiška. — Turi bū-
ti: Taip *susijungė* tautinin-
kai, o b. t. “Sandara” nuo ano
skilimo liko liaudininkiška
(arba: Taip *susijungė* tautinin-
kai, o buvusi tautininkiškoji
“Sandara”, nuo ano *skilimo*,
liko liaudininkiška).

14. Ši kraštutinė *rousseauis-
tinė* optimizmo pažiūra kaip

tiktai ir reikalauja žmogui ne-
ribotos laisvės, o tuo pačiu ska-
tina visokią kovą prieš “varž-
tus”, “prievaratas”, “pavergim-
mus”. — T. b.: Ši k. *rusoistinė*
o pažiūra... kovą su “varžtais”.
“prievaratomis”, “pavergimais”.

15. Lygiai ta pati mintis bu-
vo pasakyta Vytauto Alanto
“*Pragaro Pašvaisčių*” romano
įžangoje. — T. b.: ...“*Pragaro
pašvaisčių*” romano įžangoje.

16. Prof. J. Balčikonio “*Lie-
tuvų Kalbos Žodyno*” tremties
laidą iš anksto užsisakė. — T.
b.: ...“*Lietuvių kalbos žodyno*”
t. l. iš anksto užsisakė.

17. *Tūlas* A. S. mėnesio lai-
kotarpy du kartus įvertino
Flaubert'o “*Madame Bovary*”
romano lietuviškąjį vertimą.
— T. b.: *Kažkoks*...

18. Įvyks Lietuvos nepriklau-
somybės sukakties *paminėjim-
as*. — T. b.: ...*minėjimas*.

Nauja Kanados ‘Pelėda’

Ne, nevisai nauja: ji jau spė-
jo truputį ir pasenti, o kai ku-
riose spaudos platinimo vieto-
se buvo išparduota, iki prisi-
rengiau parašyti apie šią ku-
klią mums humorą nešančią
paukštę.

Žieminis “Pelėdos” Nr. 4
(21) mūsų “sostinę” Čikagą
pasiekė dar prieš didžiąsias
metines šventes, pačiame “pre-
zentų” pirkimo įkarštyje. Dau-
gelis su įvairiais “prezenta-
is”, kad šventės būtų linksmesnės,
nuotaikingesnės į savo namu-
čius gabenosi ir linksmybės
teikiančią “Pelėdą”.

Savo medžiaga laikraštis yra
įdomus, tai galima tvirtinti jos
vis didėjančiu pasisekimu Chi-
cagoje. Skaitytojai pageidautų,
kad kartkartėmis pasirodytų
laikraštyje naujų iliustracijų
ir karikatūrų iš mūsų gyvena-
mojo laikmečio. Tik, žinoma,
nedėti, kaip kiti mūsų buvę hu-
moro laikraščiai, kad iškirpę
iš kitataučių laikraščių jas pas-
save persispausdindavo. Tai
būtų pigus ir laikraščio autori-
tetą žeminas dalykas. Nesunku
ir nebrangiau atsieiti nors
viršelius atspausdinti skirtin-
ga spalva. Žodžiu, techniniu
atžvilgiu “Pelėdos” sutvarky-
mas galėtų būti žymiai geres-
nis. Tačiau vis vien reikia tik
džiaugtis, kad nors ir su pasi-
taikančiais defektais mūsų se-
niausias humoro laikraštis “Pe-
lėda” gyvuoja ir nemano savo
sparnus ateityje suglausti.

J. J-tis

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, FEBRUARY 4, 1956

SIUVĖJAS JUOZAS STEPONAITIS,

turėjęs ilgametę praktiką Lietuvoje ir gilines studijas 4 metus pas Chica-
gos geriausią siuvėją Duro, priima užsakymus vyrų ir moterų rūbams.
Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų medžiagų, didžiausias viet-
nių bei Londono ir Paryžiaus madų pasirinkimas, prieinamos kainos.
Užsakymai atliekami greitai ir kruopščiai. Jei norite dėvėti modernius
rūbus ir atrodyti puošniai, kreipkitės adresu:

5249 SO. ALBANY AVE. WAlbrook 5-7428. NENUSIVILSITE!

FRANK SALEMONAVIČIUS
pigiai paruošia paprastus ir sudėtingus
INCOME TAX (MOKESČIŲ) BLANKUS

Atlieka knygvedybos patarnavimus.
504 W. 33rd St. (netoli Normal Ave.). Susitarimui tel.:
Victory 2-3486. Kasdien nuo 6 val. vak. iki 10 val. vak.
Seštd. ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakare.

Užtikrink savo ateitį — išmok geriausią amatą JAV.

Vasario mėnesio klasėms Registruokitės dabar.

MECHANICAL DRAFTING AND DESIGNING

TOOL MAKING AND DIE MAKING

Taip pat galima mokytis namuose korespondenciniu būdu.

Klasės — vakarais ir savaitgaliais.

LASKI INSTITUTE,
INTERNATIONAL TRADE SCHOOL

1232 Milwaukee Avenue

Tel.: Dickens 2-5653

Artėja Velykos. Giminės LIETUVOJE laukia jūsų pagalbos. Jūs
galite jiems pasiūsti GARANTUOTĄ SIUNTINĮ su drabužiais, avalyne,
maistu arba vaistais per seniausią kanadišką eksporto firmą.

J. KAMIENSKI - JANIQUE TRADING CO.

2314 WEST CHICAGO AVE. (prie Oakley)

Telefonas: BRUNSWICK 8-6780

Drabužius galima siūsti ir naujus ir dėvėtus. Jūsų giminėms
nereikės mokėti jokių maitų: viską sumoka siunčianti firma. Visų
siuntinių pristatymas adresatams garantuotas. Drabužiai, mais-
tas ir vaistai gali būti viename siuntinyje. Pradedant 1956 metais
didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.

Istaiga atdara 7 dienas savaitėje nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

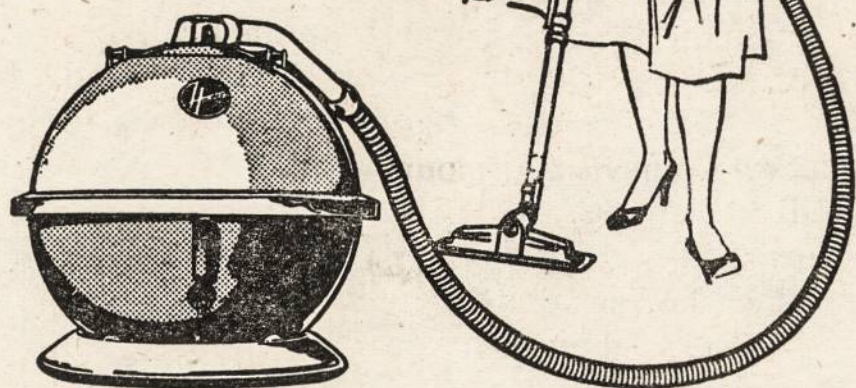
LEO BERMAN

is now proudly showing

It cleans twice the area of any
other cleaner—without moving!
Complete with new Hoover
Strato-Tools...

EASY TERMS

LEO BERMAN HARDWARE
and APPLIANCES

1638 W. 63rd Street

HE block 4-6800

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Ave.

East Chicago, Ind.

Phones: Waterfall 8-8400

East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS